

Intervalli

4 2009

Intervalli

4 2009

Intervalli

4 2009

Intervalli

4 2009

Intervalli

Intervalli

Musiikkikirjastoalan aikakausjulkaisu

ISSN 1796-7392

22. vuosikerta

Julkaisija

Suomen musiikkikirjastoyhdistys ry

PL 148, 01301 Vantaa

www.kaapeli.fi/~musakir

musakir@kaapeli.fi

Päätoimittaja

Heikki Poroila

Tikkurilan kirjasto, Lummetie 4, 01300 Vantaa

Puhelin 09-8932 2201, heikki.poroila@gmail.com

Intervalli-lehti julkaistaan vuonna 2009

PDF-muotoisena verkkolehtenä.

**Lehti on maksutta kiinnostuneiden luettavissa ja
ladattavissa julkaisijan verkkosivuilta.**

**Lehdestä saa valmistaa paperikopioita yksityiseen käyttöön
sekä kirjastoissa normaaliin lukusali- ja lainauskäyttöön.**

**Lehdessä julkaistava aineisto on
pääosin tekijänoikeuden suojaamaa.**

Vuoden päätteeksi, uuden aluksi

Miksi vuoden vaihtumista pidetään tärkeänä? Onko kyseessä vain “uusi vuosi – uudet budjetit” -tyyppinen mekanismi? Vai pysähdymmekö edes hetkeksi tarkastelemaan lähimmän menneisyyden saavutuksia, arkisen aherruksemme hedelmiä ja ehkä ylevämpiäkin havaintoja työn ihanuudesta?

Ainakin itselleni kulunut vuosi on ollut antoisa. Ensimmäistä kertaa voin sanoa kyyneeni toteuttamaan edes vähimmässä määrin oikeaa kokoelmatyötä: lähes kaikki tutkijoiden kirjatoiveet ovat toteutuneet, ja lisäksi on kirjastoni hyllyille ilmestynyt lukuisia tähän mennessä Suomesta puuttuneita musiikkitieteellisiä opuksia. Kyse on viittauksesta kumpaankin alun kysymyksistä, sillä hankintamääräraha kasvoi entisestä, ja nyt loppuvuodesta lisärahaa sai pyytämällä useammankin kerran.

Antoisaa on ollut myös kirjastoalan järjestötoiminta: yhdistyksemme hallituksen niin riemastuttavat kokoukset ovat aiempien vuosien tapaan osoittaneet, että optimismi ja kriittinen keskustelu pysyvät jatkuvasti mukana. Haluankin tässä kiittää hallituksen jäseniä kuluneesta vuodesta ja samalla toivoa, että vuoden 2010 kokoukset olisivat vielä nykyistäkin hauskempia ja että niissä esitetyt tarkat havainnot ja oivaltavat analyysit kirjastoalasta eivät missään nimessä katoaisi. Kenties huhtikuussa Tampereella järjestettävä kokoelmatyöseminaari iskee asian ytimeen samalla tavoin kuin yhdistyksemme 30-vuotisjuhlaseminaari Sanomatalossa viime lokakuussa.

Kirjastoalalla yleisemmin tapahtuneista hyvistä asioista en voi tässä olla mainostamatta Marc 21 -formaatin käyttöopasta musiikkiluetteloijille. Suuren urakan ensimmäinen vaihe on valmis, ja *Voya-*

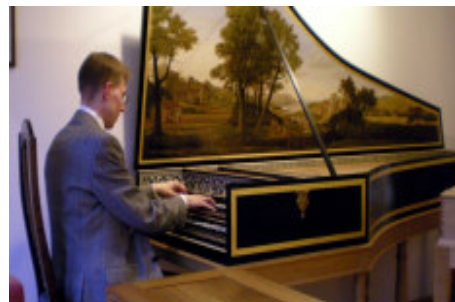
ger-luettelointiopas musiikinluetteloijille julkaistiin joulukuun alussa. Suosittelen tutustumaan, myös muille kuin Voyager-järjestelmän käyttäjille!

Ja kansainvälisen musiikkikirjastomaailman kuulumisia edustakoon tässä lopuksi yhdysvaltalaisella Music Library Associationin sähköpostilistalla – jonka vilkasta keskustelua olen seurannut vasta hieman yli kuukauden verran – ollut tietopalvelukysymys, se kun muistuttaa niin paljon Suomesta tuttua perusmuotoa. Ehkä joku keksii vastauksen, listalla kun ei sellaista ole vielä näkynyt:

“Hello everyone, I’ve had a patron looking to identify a melody from a santa figurine that his mother has. What we’ve got is the ending of the melody... to me, it sounds as if it’s probably the last two lines of a hymn or carol. Does anyone recognize it? Here’s what we’ve got, in the key of C - pretty much all straight quarters: GGGE / FFFD / EEEF / D (3 beats) G / CCDD / EEFF / ECDB / C the contour pretty much descends to the middle, where it starts climb again. No big leaps - it stays as close to tonic as it can.”

Musiikkikirjastolaisille hyvää joulua ja antoisaa vuotta 2010 toivottaen,

Jaakko Tuohiniemi

Jaakko Tuohiniemi cembalonrakentaja Matthias Griewischin kotona soittimia kokeilemassa. © Mikko Tuohiniemi

Sisällysluettelo

- 1 Vuoden päätteeksi, uuden aluksi – **Jaakko Tuohiniemi**
- 3 Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua?
**Kai Amberla, Janne Koskinen, Ilkka Mattila, Heikki Poroila,
Vesa Sirén, Juha Torvinen**
- 19 Musiikkikirjastotoimintaa Lahdessa vuodesta 1969 – **Sirkka Yletyinen**
- 21 Huomioita Hollannista – **Mace Ojala**
- 24 Kun mikään ei riitä – **Hanna Laulajainen**
- 29 Muusikon paras ystävä, osa 2 – **Jaakko Lind & Ari-Pekka Lauhakari**
- 32 Epäkorrekti yksityinen painajainen – **Jaakko Tuohiniemi**
- 34 Intervallin hakemistot
- 37 Abstract in English

Tämän numeron kirjoittajat ja puhujat

Kai Amberla Finland Festivals
Janne Koskinen Yleisradio
Lauhakari, Ari-Pekka Lahden konservatorio
Hanna Laulajainen Oulun kaupunginkirjasto
Jaakko Lind Vantaan kaupunginkirjasto
Ilkka Mattila Helsingin Sanomat
Mace Ojala Helsingin kaupunginkirjasto
Heikki Poroila Vantaan kaupunginkirjasto
Vesa Sirén Helsingin Sanomat
Juha Torvinen Finnish Music Quarterly
Jaakko Tuohiniemi HY humanistisen tiedekunnan kirjasto
Sirkka Yletyinen Lahden kaupunginkirjasto

Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua?

Musiikkikirjastoväki Sanomatalossa

Pyydetty puheet **Kai Amberla, Janne Koskinen, Ilkka Mattila, Vesa Sirén, Juha Torvinen**. Kuvat ja välipuheet **Heikki Poroila**, kirjastoväestä äänessä myös ainakin **Riitta Aalto-Koistinen, Helena Ahonen, Pirjo Hakuni ja Kyösti Mäkelä**

■ Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen 30-vuotista taivalta juhlistettiin Sanomatalossa Helsingissä 6.10.2009 järjestetyllä seminaarilla, joka kokosi paikalle yli 70 musiikkikirjastotyön ammattilaista eri puolilta Suomea. Seuraaville sivuille on koottu seminaarin antia teksteinä ja kuvina sekä muistoksi mukanaolijoille että virkistykseksi kaikille muille. Palautteen perusteella tapahtumaa pidettiin onnistuneena ja antoisana. Mukaan lupautuneista alustajista Kai Amberla ehti palata asiaan jo kirjallisesti Rondossa 11/2009 otsikolla *Sivistys itse*. Outi Viitasalo puolestaan on kirjoittanut Kirjastolehden verkkoliitteeseen tapahtumasta otsikolla *Leuka pystyy, musiikkikirjasto*. Nämä tekstit otettakoon täydennyksenä seuraaviin puheisiin.

Pari teknistä selitystä. Käytössä ollut nauhuri otti kohtalaisen hyvin talteen alustajien puheenvuorot, mutta salin puolelta puhuttiin enimmäkseen niin kaukaa ja hiljaa, ettei nauhan kohinan läpi ollut mahdollista näitä puheenvuoroja jälkikäteen kuulla. Myöskään kaikkien puhujien henkilöllisyyttä ei valitettavasti ollut enää mahdollista tarkistaa, kun muisti pätki vähintään nauhakohinan verran. Tästä syystä tämä yhteenveto sisältää lähinnä alustajien ja tilaisuuden vetäjän ajatuksia. Se on valitettavaa, koska keskustelu oli ajoittain vilkasta.

Alustajien puheenvuoroja on tiivistetty, osin kovallakin kädellä, mutta niiden perussanoma välittyy uskoakseni näissäkin teksteissä. Ajatukset on kirjattu suunnilleen siinä kronologisessa järjestyksessä kuin niitä esitettiin, mutta jonkin verran olen yhdistänyt saman aiheen käsittelyjä. ■

Prologi – Miksi juhlaseminaari?

Heikki Poroila

Tarkoitus on puhua näkymisestä, uutisarvosta, pysyvistä arvoista, joukkoviestinnästä ja sen vastuista. Aluksi ongelmasta, johon tänään yritämme etsiä jos ei nyt ihan ratkaisua niin ainakin valaisua.

Oman näkemyksemme mukaan suomalaiset musiikki-kirjastot ovat sivistyksellisesti ja kulttuurisesti tärkeitä palvelulaitoksia, joiden toimintaan liittyvät palvelut, saavutukset tai ongelmat eivät käytännössä koskaan ylitä valtakunnallisten tiedotusvälineitten uutiskynnystä.

Tilanne koetaan ongelmallisena lähinnä siksi, että käsityksemme mukaan moni potentiaalinen hyötyjä ei tunne kirjastojen musiikkipalveluiden sisältöä ja antia. Harva meistä kaipaa julkisuutta Big Brother –hengessä, mutta usein on tunne, että paremminkin tarjolla olevat ja verovaroin kustannetut palvelut voisivat olla esillä.

Selkeimmin musiikkikirjastojen palveluiden alhainen uutisarvo – siitähän tässä on pohjimmiltaan kyse – havaitaan tilanteissa, joissa kirjastoilla olisi aidosti uutta ja mielenkiintoista palvelutarjontaa, mutta mikään kirjaston ulkopuolinen viestintäväline ei ole kiinnostunut tukemaan tiedotustamme. Kuitenkin kirjastojen tarjonta on aidosti monipuolistunut 2000-luvun aikana. Verkon kautta tarjotaan sekä tiedonhakuun että musiikinharrastukseen liittyviä palveluita, mutta myös itse musiikkia (esimerkiksi kirjaston maksama Naxos Music Library). Kirjastot ovat myös kehittyneissä merkittäviksi vanhan aineiston digitointipaikoiksi, mutta tieto tarjonnasta ei hevin tavoita kansalaisia.

Yritämme tässä keskustelussa ymmärtää aiempaa paremmin, miksi musiikkikirjastot eivät juuri koskaan kiinnosta viestimiä, olisiko jotain mahdollisesti tehtävissä ja jos on, millä tavalla se voisi tapahtua.

I Allegro animoso – Sivistys on itseisarvo

Kai Amberla

Mitä julkisuus on, sitä olisi heti alkuun hyvä kysyä. Onko se Facebookia, MySpacea vai Helsingin Sanomia. Tehtävänasettelu oli vaikea, mutta olen koonnut neljä näkökulmaa.

Olen ollut viime vuosina erittäin huono kirjastonkäyttäjä, mutta lapsena ja nuorena Turun kirjasto oli aivan olennainen paikka. Turun musiikkiosasto oli jo silloin maan parhaita ja muuttui vielä paremmaksi kun tajusin, että Markku Into on siellä töissä. Paikasta tuli isompi kuin se olisi ollut ilman Markku Intoa, vaikka en häntä koskaan tuntenutkaan. Musiikkikirjasto oli paikka, jossa oli valtava kattaus kaiken maailman musiikkia. Hyvin pian se oli myös kiva paikka näyttäytyä, kuulua siihen kerhoon, vähän ylentää itseään.

Pääkaupunkiseudun kirjastojen julkaisema *Metropolin sykkivä sydän* –materiaali on kaikenlaisten lippusten ja lappusten joukossa hyvin tehty esite mm. niistä asioista, joista tänäänkin varmaan puhutaan. Tämä kirjanenhan on tehty siksi, että Helsinkiin halutaan uusi kirjasto vuonna 2016.

Kirjasessa todetaan, että kirjaston tehtävänä on sivistää ja pitää meidät ajan tasalla. Lienee hyvä määritelmä myös musiikkikirjastolle. Tulevaisuuden elävä kirjasto on sivistuksen ja ajan tasalla pysymisen tukikohta, Hengen talo. Hieno lause. Harvoin puhutaan nykyään sivistyksestä, olen onnellinen siitä, että se on sisällytetty tähän visioon monta kertaa. Tulevaisuuden kirjastossa on sisältö tarkein. Mitä se on musiikkikirjastossa? Jotta se voisi olla kiinnostava, sen täytyy pitää kiinni sisällöllisestä tärkeydestä. Musiikkikirjasto on se paikka, joka tuo järjestystä pirstoutuneen musiikkimaailman kaaokseen. Parhaimmillaan niin hyvin, että sieltä löytää sellaistaakin, mitä ei tiennyt etsivänsä.

Mitä enemmän musiikkikirjastossa tapahtuu – laajasti ymmärrettynä –, sitä todennäköisempää on, että myös julkisuus jollain tasolla toteutuu. Ei välttämättä synny otsikoita Hesariin, mutta voi syntyä jotain muuta.

Musiikkikirjastoilla on varmasti hirveä työ tämän tiedon kaaoksen järjestämisessä. Kun en ole ammattilainen, en tiedä, miten se tapahtuu. Kiinnostavaa kuitenkin on, millä perusteilla musiikkia valitaan kokoelmaan, miten sitä luokitetaan ja miten tässä yhteydessä sivistys – musiikillinen sivistys ja sivistyneisyys – määritellään. Sekin kyllä kiinnostaa ihmisiä. Olen joissakin koulutustilaisuuksissa virittänyt keskustelua väittämällä provosoiden, että ooppera on enemmän sivistystä kuin rock – ja saanut siihen asti vaienneen porukan väittelemään raivoisasti.

Kai Amberla osasi herättää yleisössä sekä ajatuksia että hilpeyttä.

Esteettiset keskustelut kiehtovat ihmisiä, mutta niille ei ole kauheasti foorumeita. Ehkä sen takia, että elämme moniarvoista aikaa, mikä sinänsä on hyvä asia. Pitäisikö tai voisiko musiikkikirjasto olla paikka, jossa musiikista uskallettaisiin puhua ja keskustella sellaisillakin termeillä kuin hyvä, korkeatasoinen, sivistynyt, huono, sivistymätön?

Lopuksi pari sanaa musiikkikirjastojen brändistä, imagosta. Pitäisi olla yhteisesti sovittu markkinointistrategia ja -viestintä, yhteinen imago. En ole ihan toissani, mutta brändimaailma on fakta, elämme erilaisen mielikuvien varassa. Musiikkikirjastotkin ovat paljon sen armoilla, liittykö niihin jokin mielikuva, oikea tai väärä. Miten asiakkaat kokevat musiikkikirjaston, se määrittää sen vallitsevan imagon, mielikuvan. Ainakin markkinointimielessä voisi miettiä, mitä pitäisi tehdä.

Musiikkikirjasto on ennen muuta paikka, josta löytyy – hiljaisuuden lisäksi! – musiikki eri muodoissaan, äänitteinä, kirjoina, nuotteina. Mutta ehkä puheen, keskustelun lisääminen sinne olisi tarpeen. Väittely ja mielipiteitten esittäminen ovat lähellä julkisuutta, täytyy uskaltaa olla jotain mieltä, jos haluaa julkisuutta. Täytyy myös olla valmis puolustamaan näkemyksiä hyviä perusteluja tarjoten. Tässä voisi olla hieno tavoite musiikkikirjastoille.

II Presto con fuoco – Maksalaatikko kiinnostavaksi

Janne Koskinen

Tunnen itseni pieneksi ja nöyräksi edessänne, täällä on koolla paljon osaamista ja sivistystä. Myös vaikutusvaltaa ihmisiin, itsellenikin Itä-Pasilan pääkirjasto oli ensimmäinen musiikkikorkeakoulu ja vaikutti siihen, että päädyin mm. valitsemaan 1500 klassisen musiikin äänilevyä tulevalle klassiselle radiokanavalle.

Maksalaatikko on kiistatta hyvää ja ravitsevaa ruokaa. Musiikkikirjasto on vähän kuin maksalaatikko. Tarpeellinen asia, joka pysyy vuodesta toiseen samankaltaisena. Se ei yllätä eikä tee kiinnostavia avauksia.

Toisenkinlainen kehityssuunta voisi olla mahdollinen. Nykymaailma on täynnä vapaa-ajan viettomahdollisuuksia ja viestejä, pitäisi olla siinä pelissä mukana, valitettavasti. En ole huomannut musiikkikirjastojen viestivän tarjonnastaan tai tulevan sinne missä ihmiset ovat. Musiikkikirjastot voisivat kuitenkin luoda vielä enemmän hyvinvointia ihmisten keskuuteen. Esitän kolme viiteryhmää, joiden palvelemiseksi musiikkikirjastot voisivat tehdä nykyistä enemmän.

Suomessa on köyhyysongelma. Meillä on 700.000 köyhää, joista 150.000 lapsia. Luku suurenee koko ajan. En tiedä, miten kirjastopalvelut tavoittavat heidät. Monet ovat syrjäytettyjä ja nöyrytettyjä ihmisiä, jotka eivät eri syistä pääse kirjastopalveluiden äärelle. Jos maksalaatikkaa tarjotaan ruokajonoissa, miksei yhtä hyvin kirjastopalveluita? Siellä voisi vinkata hyviä levyjä, tuoda henkistä hyvinvointia ihmisten keskuuteen.

Vanhukset on suomalaisessa yhteiskunnassa myös unohdettu. Musiikkikirjasto voisi auttaa vanhuksia ahdingossa. Tuttu musiikki saa ruoan maistumaan paremmin, lääkkeitä tarvitaan vähemmän. Musiikkikirjasto voisi näin jopa alentaa kustannuksia, siis oiva peruste niille, jotka ymmärtävät vain rahan arvon. Tiedän kirjastojen kotipalvelun, mutta sitä voisi varmaan vielä kehittää.

Nuoret ovat tunnetusti kauheasti internetissä. Kirjastotkin ovat, mutta toivottavasti nuoret voivat ladata musiikkikirjaston sivuille omia sävellyksiään ja esityksiään. Tätä voisi kehittää yhdessä musiikkioppilaitosten kanssa. Toivottavasti kirjastot ovat myös IRC-galleriasa, Facebookissa ilmeisesti kirjastot ovat. Nuorten luovuuden voisi ottaa nykyistä enemmän suunnitteluun, etenkin verkkopalveluissa.

Eliitti seuraa valtamediaa, siksi varmaan musiikkikirjastot kokevat tärkeäksi näkyä näissä medioissa. Mutta eliittikään ei käy kirjastossa, vaikka voisi. Päittäjiä on

koko ajan muistutettava kirjastojen olemassaolosta ja hyödyllisyydestä. Myös muulloin kuin vaalien alla, jolloin kaikki puolueet rakastavat kirjastoja. Kirjasto on ainoa kunnallinen palvelu, jonka kaikkien puolueiden kulttuuriohjelmat mainitsevat. Kirjastoista siis pidetään kuten kunnan einesruoasta, käyttäkää sitä hyväksi.

Eliitin integroimiseksi tulkaa Finlandia-talon konsertin väliajalle musiikkivaunun kanssa tai Stockmannin herkun edustalle hanurin kanssa. Toivottavasti musiikkia käytetään enemmän hyödyksi, uudella ja yllättävällä tavalla. Kun Malmitalolla alkaa konsertti kello 19, samassa talossa oleva kirjasto sulkee ovensa juuri kun ihmiset tulevat viettämään väliaikaa. Eikö kannattaisi kirjaston järjestää iltatilaisuutta vaikka konsertin esiintyjän kanssa?

Kävin Kuopion kaupunginorkesterin 100-vuotisjuhla-konsertissa ja samalla myös kaupunginkirjastossa. Siellä ei konsertti tai juhla ollut mitenkään esillä vaan näyttely *Slaavilaista melankoliaa*.

Musiikkikirjastoilla on vaikutusvaltaa, jota voisi käyttää uusilla tavoilla ja avauksilla. Lopulta joku sen valtamedioissakin huomaa.

III: Andante piacevole – Tarinat esiin

Ilkka Mattila

Olen Helsingin Sanomien musiikkitoimittaja, se kevyen musiikin edustaja. NYT-liitteessä meillä on tehtävänä viikottain seurata uusia äänilevyjä popmusiikin saralta. Tilanne on mieletön. Meillä on tilaa neljälle levyille viikossa, uskoakseni musiikkikirjastoväelle on tuttua se uusien levyjen tulva, johon meidänkin pitää sopeutua. Usein ihmetyttää, miten levyjen julkaisijat uskovat saavansa minkäänlaista huomiota tässä tulvassa.

Olen ollut mukana myös ESEKin kevyen musiikin äänitejaostossa, jossa myös näkee hyvin äänitteiden tuotannon määrän. Viimeisen vuosineljänneksen aikana tuli tuotantotukihakemuksia yli 120 äänitteelle. Tämä on jollain tavalla ristiriidassa niiden puheiden kanssa, joiden mukaan ääniteala on lamassa, äänilevy on kuolemassa.

Olen vakuuttunut siitä, että ihmiset tarvitsevat edelleen äänilevyjä ja samoin tekijät tarvitsevat levyjen kuunteli-

joita. Kilpailu on koko ajan kovempaa. Musiikkikirjastojen kannalta uuden musiikin esittely ei ehkä koskaan ole ollutkaan päätehtävä, eikä kirjastoja voi kuvitella kilpailemassa uutuuksien jakelussa kaupan tai radion kanssa.

Olin itse innostunut 1970-luvulla punkista. Lahden kirjastossa ei ollut ainuttakaan punk-levyä, mutta ei niitä ollut kaupungin levykaupoissakaan. Musiikkikirjastosta löysin kuitenkin bluesia ja jazzia, latinalaista musiikkia ja brittirockia. Näin sain jonkinlaisen käsityksen siitä, miksi sitä punk-musiikkia oikein syntyi.

Olen päätenyt musiikkitoimittajaksi ja siinä roolissa tehtävänä on edistää musiikin harrastamista enemmän kuin sen kuluttamista. Tämä periaate ei tosin välttämättä enää toteudu kaikissa musiikkimedioissa. Varsinkin sähköisten viestimien puolella toimittajan tehtävänä tuntuu usein olevan juuri musiikin kuluttamisen edistäminen.

Musiikin harrastaja haluaa tietää tarinat levyjen ja ilmiöiden takana. Siinä pitäisi meidän toimittajien ja musiikkikirjaston olla apuna, koska internetissä aikaansa viettävä ei välttämättä pysty hahmottamaan ilmiöiden taustoja. Eihän tällaisesta musiikin ilmiöiden taustoituksesta koskaan tule vaikkapa lätkämätsiin verrattavaa harrastusta, mutta kyllä meillä voisi olla vaikka radio-ohjelmia, joissa musiikista puhuttaisiin asiantuntemuksella. Myös musiikkikirjastot laajoine kokoelmineen voisivat olla tällaisessa mukana.

IV: Vivace appassionato – Fanin rakkaudentunnustus

Vesa Sirén

Elämyksiä. Tietoa. Rakennuspuut harrastukselle, myöhemmin myös ammatille. Sitä kaikkea musiikkikirjastot ovat merkinneet minulle. Ja siitä kannattaa puhua.

Juhlaseminaari ei ollut sentään pelkkää puhetta, jota etualalla täydentävät Sanomatalon tarjoomuksilla Janne Koskinen ja Irmeli Koskimies

Mitä olisin tehnyt ilman musiikkikirjastoja? Synnyin Helsingissä, mutta opin lukemaan muutamaa vuotta myöhemmin Pirkanmaalla, Lempäälässä. Minusta tuli ensin kirjaston ja sitten myös sen musiikkiosaston suurkuluttaja.

Kodissani oli levyjä vähän. 11-12 -vuotiaana kuulin ensimmäiset Elviksen ja The Beatlesin levyt juuri kirjastossa. Muistan kuunnelleeni kirjastossa hyvin usein sellaisia levyjä kuin Wigwamin *Nuclear Nightclub*, Pink Floydin *The Wall*, Deep Purplen *In Rock* ja *Burn* sekä Suomi-rockia Hassisen koneesta lähtien.

Musiikkiosastolla muistan ihmetelleeni englantilaisia rocknuotteja, joissa h-duuri-soinnut oli merkitty b-duurisoinnuiksi ja sitten oli vielä jokin omituinen Bb-sointu. Pian tämäkin selvisi, ja nuotit olivat apuna, kun opettelini esimerkiksi aika lailla koko The Beatlesin tuotannon rämpytys- ja pianonsoittoversioina. Viikkorahat eivät millään olisi riittäneet 12-vuotiaana moisten levyjen ja nuottien ostoon. Minusta tuli kirjaston jokapäiväinen vieras. 14-vuotiaana kirjastonhoitajat käyttivät minua jo asiantuntijana levy- ja kirjahankinnoissaan – ainakin kerran, ja olin siitä kovin pollea.

Luin ensin kirjaston lastenkirjat, sitten urheilukirjat, sitten musiikkikirjat rockista klassiseen. Erik Tawaststjernan viisiosainen Sibelius-elämäkerta oli jo varhain elämys. Tosin viides osa ei tainnut vielä tuolloin olla valmiina. Kun se valmistui, luin ensimmäiset neljä osaakin heti uudelleen. Klassisen musiikin harrastuksen edistyessä opettaja keksi yhä uusia nuottivihkoja soitettavaksi. Vanhemmat ostivat kyllä kotiin esimerkiksi Bachin *Das Wohltemperierte Klavierin* ja Beethovenin kaikki pianosonaatit, mutta paljon piti lainata myös kirjastosta.

Klassisen musiikin kuuntelussa Lempäälän kirjasto ei liikoja auttanut. Onneksi soittotunnit olivat Tampereella, ja pääsin Tampereen kirjaston ihmeisiin käsiksi. Jälleen kirjasto säästi valtavasti rahaa. Raahasin kymmenittäin levyjä kotiin ja parhaat äänitin TDK AD 90 -c-kaseteille. Viikkorahoja säästy jälle.

Aluksi lainailin rockia ja klassista pianomusiikkia, mutta pian myös orkesterimusiikki alkoi kiinnostaa. Käänteentekevää oli raahata kassissa kaiken muun lisäksi kotiin Deccan vinyylboksi, jossa Lorin Maazel johtaa kaikki Sibeliuksen sinfoniat Wienin filharmonikkojen kanssa.

Se matka vaikuttaa yhä. Ensimmäisen sinfonian alkuvoima ja venäläisvaikutteet. Toisen sinfonian valoisampi ote. Kolmas sinfonia, joka tuntui aluksi jotenkin brittiläiseltä. Ja sitten ne C-D-Fis-E -nuotit neljännen sinfonian alussa. Vaikutus oli järisyttävä. Tämä oli minun. Tämä oli koti. Olin löytänyt musiikillisen kotini, ja jostain syystä nimenomaan neljännen sinfonian ensimmäinen osa tuotti identifioitumisen elämyksen. Sen jälkeen liha alkaa sinfonioissa muuttua hengeksi. Ymmärsin, että tämä on paljon vanhemman ihmisen musiikkia. Vuosien karttuessa sekin lähti avautumaan.

Tampereella avainkokemus oli myös ensimmäisten orkesteripartituurien laina. Muistan sen riemun, kun seurasin ensimmäistä kertaa Sibeliuksen kolmatta sinfoniaa partituurista. Silloin itse teoskin alkoi avautua aivan uudella tavalla.

Tampereella luin ensimmäistä kertaa Gramophone-lehteä, tietysti musiikkikirjastossa. Ja mitä näitä tässä nyt luettelemaan. Elämä on musiikkikirjastoissa, ainakin suuri osa siitä, ja siellä tulee tehtyä kaikkea tärkeää ensimmäistä kertaa.

Työelämässä musiikkikirjastoista on tietysti ollut ratkaiseva hyöty. Nykytuloilla en millään pysty ostamaan kaikkia klassisen musiikin keskeisiä partituureja, eivätkä ne perheen mielestä kotiimme voisi mahtuakaan. Ratkaisun tuovat jälleen musiikkikirjastot. Sibelius-Akatemian kirjasto on partituurien suhteen tietysti ylivoimainen. Menen sinne taas viimeistään huomenna,

koska kotihyllyssä ei ole kaikkia nuotteja, joita tällä viikolla työssäni tarvitsen.

Myös festivaalimatkoilla tulee aina kun mahdollista käytyä musiikkikirjastoissa, ja minulle ne kertovat kunkin kaupungin kulttuurimielisyydestä. Turun hyvä kokoelma kertoo, että Turussakin on paljon hyvää. Mikkelin kokoelmaa ihailin jo murrosikäisenä kesämökkireissuilla.

Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua? Ne ovat ratkaisevan tärkeitä kaikille musiikinrakastajille, lapsista ammattilaisiin. Ne ovat suuren murroksen edessä, kun levyt ja jopa partituurit ovat siirtymässä internet-tiedostoiksi. Tuleeko musiikkikirjastoihin Spotify? Tekevätkö musiikkikirjastot omat spotifynsä, jossa musiikkia voi valita streamingina kirjastokorttia vastaan?

Haasteita riittää. Tähänastisesta toiminnasta haluan vain sanoa suuret kiitokseni kaikille musiikkikirjastossa työskenteleville.

VI: Allegro grandioso – Lisää anarkistisia ajatuksia

Juha Torvinen

Suomen yleisten kirjastojen musiikkiosastojen 50-vuotisjuhlajulkaisu *Hiljaisuudesta nousi musiikki* palautti mieleeni ajan, jolloin aloitin musiikkitieteen ja filosofian opinnot Helsingin yliopistossa. Ensivierailulla filosofian laitoksen kirjastossa kiinnitin huomioni kulu-neeseen kylttiin, joka lienee siellä edelleenkin. Kyltissä luki ”Hiljaisuudessa kypsyy ajatus”.

Filosofian kirjastolle tällainen kyltti on tietysti erityisen sopiva, mutta kertoo se toki myös yleisistä kirjastoihin liittyvistä oletuksista. Oletammehan, että kirjastot ovat hiljaisia paikkoja, joissa saa rauhassa ja kenenkään häiritsemättä syventyä tiedon hankintaan tai vaikkapa musiikin kuunteluun. Kyseinen kyltti on siis mitä ilmeisimmin luotu yksittäisen kirjaston kävijän etua ajatellen.

Mutta kokeillaanpa siirtää filosofisesti tämä filosofian laitoksen kyltin kehoitus koko musiikkikirjastoja koskevaksi. On kiinnostavaa kysyä, onko musiikkikirjastoilla itsellään, siis instituutiona, tänään riittävä ”hiljaisuus” omien ajatustensa kypsyttämiseksi. Toisin sanoen, onko musiikkikirjastoilla rauha ja vapaus ulkopuolisista paineista ja vaatimuksista, jotta se voisi toteuttaa tehtäviään häiriöttä? Vain onko se menettämässä itsenäisyytensä, autonomiansa ja subjektiutensa (jos näin voi sanoa) nykytodellisuuden melussa ja hälyssä – samoin kuin asiakas menettää vapaan harkintakykynsä kauppakeskuksen taustamusiikissa.

Melun ja hälyn työntyminen musiikkikirjastoihin on toki tässä mielessä metaforinen ilmaus. Mutta ei kokonaan kuitenkaan, sillä konkreettisen melun lisääntyminen myös kirjastoissa – ainakin musiikkikirjastoissa – on nähtävissä saman yhteiskunnallis-kulttuurisen muutoksen oireena.

Julkisin varoin ylläpidettävät musiikkikirjastot ovat toistaiseksi – ainakin kävijän näkökulmasta – kyenneet säilyttämään itsenäisyytensä suhteellisen hyvin. Teknis-taloudellisen ajattelun muodossa kaikkialta tunkeva melu on kuitenkin vaarassa muuttaa tilanteen. Minulla ei ole asiasta suoraa henkilökohtaista kokemusta, mutta jos musiikkikirjastojen hallinto vastaa yhtään niitä periaatteita, joilla koko yhteiskuntaamme tällä hetkellä ylhäältä käsin ohjataan, menee kirjastolaistenkin aika ja määrärahat yhä enenevässä määrin strategiapalaverieihin, SWAT-analyyseihin, oman luovuuden ja ideoiden kar-toittamiseen, innovoitiin, arvokeskusteluun, suunniteluun, työaikaseurantaan, suunnittelua valmistaviin kokouksiin, konseptien hiomiseen ja monistamiseen. Toisin sanoen aika ja varat menevät varsinaisen kirjastotoiminnan ja asiakkaiden palvelemisen sijaan kaikenlaiseen ylhäältä saneltuun ja välttämättömänä annettuun näennäistoi-mintaan, adornolaiseen *pseudopraksikseen*.

Ja, korjatkaa jos olen väärässä, kirjastoissakin kävijöitä lasketaan koko ajan, useimmiten piilotetuilla laskureilla ja sitten näitä lukuja verrataan lainaus- ja kuuntelumää-riin. Ja voila: summana saadaan määrällisesti ilmaista-vissa oleva musiikkikirjaston tehokkuus ja kannattavuus.

Kun samalla elämme yhteiskunnassa ja ideologiassa, jossa kulttuurin osa-alueistakin (kuten musiikkikirjasto-jen tallentamasta musiikista) on alettu puhua esimerkiksi viennin, tuonnin ja laadunvalvonnan kaltaisin teknis-taloudellisin termein, ei voida enää millään muotoa pitää varmana, että musiikkikirjastot (tai musiikki itsekään) toimisivat rauhassa, kuvaannollisesti siis hiljaisuudessa. Teknis-taloudelliset periaatteet ja ihanteet hallitsevat, ja ne tarjotaan meille ikään kuin ongelmattomina ja itse asian (kulttuurin) parhaaksi toimivina ajatuksina. Ja tarjoajat uskovat tähän vilpittömästi ja kritiikittä itsek in.

HS-raadilta kysyttiin hiljattain sitä, tarvitseeko kulttuuri laadunvalvontaa. Ei-vastaajien puolella professori Jaakko Hämeen-Anttila totesi, että laadunvalvonta heikentää laatua, koska se lisää byrokratiaa ja alkaa tuottaa kulttuu-ria, joka ensisijaisesti pyrkii täyttämään laadunvalvonnan kriteerit.

Mielestäni pitää kuitenkin olla huolissaan siitä, että emme vain olisi tällaisessa tilanteessa jo nyt. Kumpaa kulttuuria musiikkikirjastot *ensisijaisesti* tallentavat: musiikkikulttuuria vai sitä kulttuuria, joka suosii kaiken järjestymistä teknis-taloudellisin periaattein. Vastaavasti voidaan kysyä, kumpaa kulttuuria kulttuurivienti *ensisijaisesti* oikein vie: musiikin, tanssin, teatterin ja muiden taiteiden kulttuuria vai viettävyiden, tuotavuuden ja kaupattavuuden kulttuuria.

Tai ajankohtaisesti: miksi kulttuuritoimituksia lakautetaan eikä esimerkiksi taloustoimituksia?

* * *

Musiikkikirjastoinstituution ”hiljaisuus” olisi näin ollen siis rauhaa toimia ilman ylhäältä käsin saneltuja rajoitteita. Mutta siirrettynä musiikkikirjastojen toimintaan ”Hiljaisuudessa kypsyä ajatus” -lausahdus kysyy myös sitä, mikä on musiikkikirjastojen ”kypsyvä ajatus”.

Historiallisesti katsoen musiikki on kenties poliittisin taidemuoto, jonka kyky villitä sekä mielialat että väkijoukot on aiheuttanut päänvaivaa niin päättäjille kuin filosofeillekin. Kyse on ranskalaisen Jacques Attalin ajatuksia seuraten musiikista sekä konkreettisena että metaforisena hälynä, musiikista kykynä haastaa ja kyseenalaistaa vallitsevat ideologiat ja käytännöt, musiikista tulevien yhteiskunnallisten järjestysten ennustajana. Siksi musiikkikirjastot ovat aivan erityisessä mielessä kaikkein poliittisimpia kirjastoja.

Kirjastoja ohjaava yleisyysperiaate, jonka mukaan kaikkea tulisi tarjota kaikille on hieno, mutta sikäli ongelmallinen, että ihmisten kokonaisuuteen viittaava termi ”kaikki” supistuu liian helposti tarkoittamaan keskiarvoja, yleisintä tai todennäköisintä. Mutta taas muodossa ”kaikkea mahdollista” se kykenee säilyttämään kirjastojen kriittisen potentiaalin. Tässä on mielestäni se, jota voisi kutsua musiikkikirjastojen omaksi ”kypsyväksi ajatukseksi”.

Kuten Claes Andersson edellä mainitussa HS-raatikyselyssä totesi, kulttuurin tulee saada tuhlata ja epäonnistua, koska tällainen kuuluu kulttuurin olemukseen. Sama koskee myös musiikkikirjastoja. Voisi kärjistetysti sanoa, että musiikkikirjastojen tulee tallentaa hyllyillensä kaikkea sellaista, jonka käyttö- ja lainausodotus on mahdollisimman alhainen. Vain tällä tavalla se voi säilyttää sen kriittisen potentiaalin, mikä ainakin oman kokemukseni mukaan suomalaisilla musiikkikirjastoilla vielä on. Vain tällä tavoin kirjasto voi olla mahdollisten tulevaisuuksien kehto. Toisin sanoen musiikkikirjastojen on oltava anarkistisia tuottaakseen kypsyviä ajatuksia. Muuten ne tuottavat vain ympättyjä, kloonattuja tai teholannoitettuja ajatuksia.

Päätän lainaukseen Theodor Adornolta ja Max Horkheimerilta – lainaukseen, joka 60 vuotta sitten kirjoitettuna on jälleen ajankohtainen:

”Kriittinen ajattelu, joka ei kumarra edistyksenkään edessä, vaatii tänään asettumista vapauden rippeiden ja todellisen humanismin tavoittelun puolelle, vaikka ne tuntuvatkin voimattomilta suhteessa historian vallitsevaan kulkuun”

VII: Intermezzo – Ammattikunnan omia ajatuksia

Heikki Poroila

Mitä meillä musiikkikirjastoihmisillä oli mielessä, kun seminaarin otsikkoa valittiin? Ensimmäinen tulkinta on *vähättelevä*, mitä niistä nyt kannattaa puhua. Tausta-ajatuksena on, ettei musiikkikirjastojen toiminnassa ihan oikeasti ole mitään erityistä, mistä kannattaisi julkisuudessa ainakaan melskata. Tällainen vähättelevä näkemys ei ehkä ole yleinen, mutta ei se ihan harvinainenkaan ole. Varsin usein se kohdistuu varsinkin näin ajattelevan omaan työhön, eikä siis ole niinkään pahantahtoista. Musiikkikirjastoissa ei oikein osata nostaa omaa häntää. Kun kysyy kuulumisia, koskaan ei missään ole mitään tapahtunut eikä mitään erityistä ole saatu aikaan. Todellisuudessa paljonkin tapahtuu ja paljon tehdään, mutta sitä ei osata nostaa esiin.

Toinen tulkinta on *ihmettelevä*, mitä ihmettä niistä nyt olisi puhuttavaa. Tämän asenteen takana on lähinnä tietämättömyys siitä todellisuudesta, jota musiikkikirjastopalvelut edustavat. Asenne ei ole välttämättä ollenkaan pahansuopa, mutta se on kohtalaisen yleinen kirjapuolen kollegoiden keskuudessa. Myös omassa porukassa osa ei oikein osaa hahmottaa, mikä sitä kissanhännän noston arvoista tekemistä oikein olisi. Huono tiedotuksemme on usein suoraa seurausta siitä, ettemme osaa nähdä uutisia rutiinin joukosta.

Yksi selitys tähän kyvyttömyyteen on kirjastotoiminnan pitkäjänteisyys ja eräänlainen staattisuus. Työ ei ala mistään eikä pääty mihinkään, pääosa toiminnasta on vakaa samaa vuodesta ja vuosikymmenestä toiseen. Moni todennäköisesti tiedottaisi mielelläänkin, jos vain keksisi, mihin tarttua, mistä puhua, minkä puolen toiminnasta julkisuuteen nostaisi.

Sitten on kysymys musiikin statuksesta kirjastolaitoksen sisällä. Me tiedämme, vaikka emme kovin usein siitä

ääneen puhu, ettei musiikin status on kirjastoissa niin vahva kuin sen meidän ja asiakkaidemme mielestä pitäisi olla. Monen kollegan mielestä musiikki kirjastossa on joko tarpeetonta tai pahimmassa tapauksessa voimavaroista kilpaileva kiusankappale. Osa arkuuttamme esiintyä julkisuudessa kumpuaa uskoakseni tämän nuivuuden tiedostamisesta. Kirjatalokoiden kaltaiset hankkeet myös tukevat ikävällä tavalla tällaista vastakkainasettelua.

Kolmas tulkinta ilmaisee *epävarmuutta*, ja se on ollut todennäköisesti vahvimmin seminaarin järjestäjien motiivina. Epävarmuutta tunnetaan siitä, miten asioista kannattaisi puhua, mihin teemoihin kannattaisi tarttua. Vaihtoehtoja on, mutta vallitsee epävarmuus siitä, miten ulkopuoliset näkevät tilanteen ja miten asioista kannattaisi tiedottaa.

Osa meistä on sillä lailla traditionalisteja, että mielestämme musiikkikirjastossakin hienointa on se, mitä on aina tehty eli tarjottu laina- ja tietopalveluita. Tällaisen vahvan ytimen esittelyssä on vain se ongelma, ei siinä ole mitään uutisarvoa. On vaikea tehdä luettavaa lehtijuttua teemalla ”musiikkikirjastosta saa edelleenkin lainata musiikkia ja tehdä musiikkiin liittyviä kysymyksiä”.

Osa meistä näkee muutoksen tarpeen tiedotuksessa, vaikkei peruspalveluiden ydinmerkitystä sinänsä kiistettäisikään. Uusia käyttäjiä kun ei välttämättä houkutella kirjastoon peruspalveluista puhumalla. Uusi ja houkutteleva täytyykin ehkä löytää sellaisesta, jota emme välttämättä itse pidä niin suuressa arvossa ammattilaisina yksilöinä. Minusta Naxos Music Library on ollut jossain määrin tällainen uusi juttu. Asiakaspalaute osoittaa, että palvelu on tuonut kirjastoon kokonaan uusia käyttäjiä, jotka eivät ole löytäneet lainattavien äänitteiden maailmaa, jossa koko ajan on ollut suunnilleen sama tarjonta kuin NML:llä. Kyse voi olla paitsi ei-käyttäjistä, myös sellaisista kirjaston asiakkaista, jotka eivät ole sattuneet koskaan hahmottamaan esimerkiksi äänitteiden lainaamisen ideaa.

Toinen esimerkki kansalaisten huomion hakemisesta uusilla palveluilla ovat kirjastojen omat verkkosivut. Niiden ajatuksena lienee tämä meneminen sinne missä ihmiset ovat. Esimerkiksi HelMet-kirjastojen musiikkisivuilla on ollut levyvinkkausta, ajantasainen konserttitarjonnan palvelu, artistien haastatteluja ja muuta journalistista aineistoa, jota ei perinteisesti ole ajateltu kirjaston alueeksi ollenkaan.

Kokeiluille ei välttämättä ole helppoa löytää aikaa ja tekijöitä. Tekijöitä saattaa puolestaan lannistaa yleinen passiivisuuden henki. Varsinkin nuoremmalle alan ihmiselle voi tulla tunne, ettei näille kalkkeutuneille kollegoille kannata ruutiaan tuhlaata. Ammattikuntamme ei osaa omaa promootiotyötä, vaikka olemme kohtalaisen hyviä musiikin promootoreita. Oman työn vieminen muiden ihmisten joukkoon on sen sijaan sellaista, missä emme selvästikään ole hyviä. Tai jos tällaisia kykyjä kuitenkin on, ne pidetään kohtalaisen hyvin piilossa.

VIII: Allegro scherzando – Keskustelua laidasta toiseen

Helena Ahonen

Ettei Kuopion kaupunginkirjastossa olisi otettu mitenkään huomioon kaupunginorkesterin 100-vuotisjuhlia, se ei kyllä pidä paikkaansa. Erilaista tapahtumaa on ollut pitkin vuotta, vaikka juuri juhlien aikaan ei suurempaa ollutkaan. Se on silti myönnettävä, ettei meille tullut mieleen lähteä konsertin väliajalle tekemään mitään juttua.

Janne Koskinen

Ehkä tässä onkin tärkeä kysymys vastata siihen, miksi minä toimittajana en tiedä, mitä tapahtumia kirjastossa on ollut?

Riitta Aalto-Koistinen

Helsingin kaupunginkirjastosta käytiin 1990-luvulla Finlandia-talolla kaupunginorkesterin konserttien väliajoilla lainaamassa levyjä. Yksi vavahduttavimpia kokemuksia oli, kun eräs kunnianarvoisa vakituinen konserteissa kävijä kysyi, kenen hyväksi tätä kirpputoria pidetään... Jatkamme tätä perinnettä osallistumalla koko HelMet-rintamalla syksyn kirjamessuilla, joilla on siis musiikkikirjastoilla oma osasto.

Ilkka Mattila

Käytän Yleisradion Fono.fi-palvelua päivittäin ja monen tiedonhakutehtävään käytän Wikipediaa, All Music Guidea ja muita vastaavia verkkopalveluita. Usein niiden tarjoama tietomäärä ei ole kummoinen, luotettavuusongelmiakin on. Jos eläisimme ideaalisessa maailmassa, voisin kuvitella verkkoon sellaisen kirjastojen ylläpitämän palvelun, josta tällaisen musiikillisen perusfaktan – erityisesti historiallisen – voisi kätevästi ja luotettavasti poimia.

Heikki Poroila

Tällaista palvelua mekin haluaisimme, koska kohtaamme työssämme samat ongelmat kuin musiikkitoimittaja. Moni kollega osallistuisi varmasti mielellään tällaisen palvelun sisällön rakentamiseen, mutta kukaan ei tule antamaan meille sitä varten rahaa ja mahdollisuuksia osana perustyötä. Kun kunnat ovat taloudellisesti itsenäisiä – mitä nyt valtiosta riippuvaisia monet –, taloudellista panosta vaativan yhteistyön rakentaminen kirjastojen kesken on yllättävän vaikeata. Tästä syystä kansalliset palvelut on rakennettu pääosin opetusministeriön rahoituksella.

Tunnistamaton yleisön edustaja

Helsingin Sanomien ja muiden viestimien kirjoittelu heijastuu jokapäiväiseen työhömmme hyvin välittömästi ja nopeasti. Ihmiset tuntuvat aika hyvin tietävän, mistä sitä kirjaa tai levyä täytyy ruveta kyselemään, mutta ensin heidät pitää herättää tätä kyselemiseen. Radiossa esiteltiin Scelsin musiikkia ja hänen levyjään tultiin kyselemään kirjastosta runsain määrin. Ehkä toivoisi, että tiedotusvälineissä nykyistä useammin kerrotaan, että jotain harvinaisempaa säveltäjää voisi kysyä myös kirjastosta ja että hankintatoiveitakin voi sinne esittää.

Ilkka Mattila

Lehtikirjoittelun merkitykseen liittyy myös se tosiasia, että pääosalla vähänkin marginaalisemmista levyistä ei ole enää minkäänlaista jakelua tukena. Pienemmällä paikkakunnalla musiikkikirjasto on käytännössä ainoa paikka, josta tällaista musiikkia voi löytää. Tällaisen musiikin öytyminen kirjastosta on eri tavalla tärkeää kuin jonkun laululintusen kohdalla, jonka levyjä myydään jokaisella huoltoasemalla.

Heikki Poroila

On mielenkiintoista havaita, kuinka hyvinkin marginaalinen ilmiö muuttuu ainakin tilapäisesti päävirran tuotteeksi, jos se saa Helsingin Sanomien toimittajan kehuvarvostelun kaltaisen nosteen osakseen.

Janne Koskinen

Muutamia vuosikymmeniä sitten kirjasto oli paikka, josta tietoa lähdettiin hakemaan, jos sitä ei omasta hyllystä löytynyt. Nykyään käsitys siitä, missä tieto sijaitsee, on muuttunut radikaalisti. Nyt tietoa tulee pyytämättä joka suunnasta. Ehkä kirjastoilla on edelleen se tehtävä, että ne edustavat monentasoisen tiedon joukossa jonkinlaista luotettavuutta. Tässä on varmasti tekemistä, ainakin tarvetta ja kysyntää uskon riittävän.

Kai Amberla

Itse asiassa kirjastossa ja juuri siellä pitäisi olla esillä kaikki musiikki, jota kukaan ei halua lainata. Tässä mielessä kirjasto voisi olla erittäin vaarallinen ja anarkistinen paikka. Siitä kannattaisi pitää meteliä ja kertoa rohkeasti.

Kyllä se vanhanaikainen tiedottaminen on hidas tapa vaikuttaa. Jos te haluatte muuttaa julkisuuskuvaanne nyt heti, aikaisintaan kahden vuoden kuluttua on odotettavissa tuloksia. Tämä on aika luotettavaksi havaittu aika-tila uusille asioille. Jos tiedottamiseen sisältyy merkityksellistä informaatiota, pikkuhiljaa se vaikuttaa vastaanottajiin, myös toimittajien kaltaisiin portinvartijoihin. Näin pitkäjänteisen tiedotusstrategian toteuttaminen on aika raskasta ja sitä on teidän pakko miettiä, onko se sitten loppujen lopuksi kuitenkaan teidän työtänne.

Janne Koskinen

Jos ja kun kirjasto on pääosin muuttumaton ilmiö, ne tiedottamisen kannalta kiinnostavat asiat pitäisi löytyä arjen tapahtumista. Esimerkiksi tiedottaminen levyihin kohdistuvista varausjonoista, kaksi kertaa kuukaudessa, pikku hiljaa sellaisesta voi tulla seurattu uutinen. Myös levyjen suosoiden syitä voisivat kirjastojen ammattilaiset pohtia ja kertoa siitä muillekin.

Kyösti Mäkelä

Kirjastoissa pääosa aineistoa on kirjallisuutta ja varausmääristä kertovat listat ovat olemukseltaan sellaisia, ettei niissä juurikaan levyjä mahdu olemaan. Jos musiikkiaineiston käyttö on maksimissaankin vain 10% luokkaa

kaikesta kirjaston käytöstä, kyllä se heijastuu varaustilastoissakin. Musiikin puolella ei juurikaan esiinny sellaista ”sensaatiopohjaista” hetken kysyntää, jollaisesta kirjojen puolella on jatkuvasti esimerkkejä, tuoreimpana tämä Pekka Herlin -elämäkerta.

Pirjo Hakuni

En ole itse perustanut koskaan näistä kysytyimpien listojen levittämisestä. Juuri samat levyt ja kirjat saavat muutenkin eniten huomiota ja julkisuutta. Suurempi ongelma on, miten saada tiedotuksessa läpi tavallisen arjen asioita. Siellä tapahtuu koko ajan isoja juttuja yksilöiden tasolla. Jos anarkiaa etsitään, yksilöiden kokemuksissa sitä voi esiintyä, ei näillä Top-20 -listoilla. Mielenkiintoisempi voisi olla vaikka vähiten lainattujen lista.

Kai Amberla

Arkipäiväisen elämän saaminen julkisuuteen, se on mahdoton juttu. Sen eteen ei kannata nähdä vaivaa. Vain julkisuudessa tunnetun henkilön arki voi kiinnostaa viestimiä.

Ilkka Mattila

Nostan vielä esiin mahdollisuuden järjestää keskustelutilaisuuksia musiikista kirjastossa. Esimerkiksi popmusiikista hössötetään paljon, mutta ei sellaista vakavampaa pohdintaa paljoakaan esiinny. Lähtisin mielelläni tilaisuuteen, jossa ihmiset puhuvat popmusiikista ja soittavat näytteitä. Tällaiselle tilaisuudelle saa julkisuutta, jos siellä on mukana joku julkinen henkilö.

Janne Koskinen

Miksi tätä juhlaseminaaria ei järjestetty tuossa Kirjasto 10:ssä ja avoimena yleisötilaisuutena?

Heikki Poroila

Koska näin me saamme jutun Helsingin Sanomiin!

Vesa Sirén

Tuollaisia keskustelutilaisuuksia näyttää olevan, vastikään olin pojan kanssa Myyrmäen kirjastossa. Ehdin jo manailla, ettei nykyään kirjastossakaan ole hiljaista, mutta sitten huomasin, että kysymyksessä oli keskustelutilaisuus, jossa olivat Jippu ja Tehosekoittimen Otto olivat puhumassa rock-lyriikoista. Ilkka Mattilalle ei nyt vaan ollut tiedotettu tästäkään tapahtumasta.

Kaiken muun lisäksi me hukumme tiedotustulvaan. En pysty edes avaamaan kaikkia saapuneita sähköpostiviestejä, ja ensimmäisenä lentävät roskikseen viestit, joiden otsikkona on TIEDOTE 2/2009. En pidä uskottavana tuota oletusta syrjäänvetäytyvistä ja omaa arvoaan epäilevistä musiikkikirjastonhoitajista. Meitä toimittajia lobbaavat kaikki koko ajan. Mutta yksikään ei ole ollut teitä ennen niin röyhkeä, että järjestää seminaarin Sanomatalossa saadakseen otsikkoja Helsingin Sanomiin! Yksikään musiikin alan toimija ei ole pystynyt tähän mihin te nyt. En takaa, että tämä auttaa, mutta ainakin saitte meidät paikalle.

Heikki Poroila

Jos Vesa Sirénin kaltainen fani ei ehdi tekemään juttua musiikkikirjastoista, ongelma on selkeästi molemminpuolinen. Olemme ehkä sitten sellainen kaukainen rakastettu, joka ei tee itseään koko ajan tykö...

Vesa Sirén

Toisaalta me toimittajat tietenkin haluamme ns. vaikeita kaatoja emmekä sellaisia, jotka tyrkyttävät koko ajan. Haluamme uutisaiheita, joita edes uutisen kohde ei ole vielä ymmärtänyt. Tämä on pieni ongelma tiedottajille. Mutta voin lohduttaa sillä, ettette ole yksin tässä tilanteessa. Toimittajalla on työ, joka synnyttää koko ajan huonoa omaatuntoa. On niin paljon kiinnostavia ilmiöitä, joista ei vain mitenkään ehdi tehdä juttua.

Kai Amberla

Hyvä lobbari ymmärtää myös lopettaa ajoissa... Muutakin mediaa on kuin valtamediaa ja se voi olla paremminkin valjastettavaksi tiedottamiseen. Sosiaaliset mediat ovat iso kysymysmerkki. Mutta kyllä siltä alkaa näyttää, että monessa tapauksessa on turhaa ruveta rakentamaan itse jotain viestintäkuvioita. Täytyy mennä viestittämään sinne, missä ihmiset jo ovat.

Heikki Poroila

Jos teillä olisi työrauha kirjoittaa musiikkikirjastoista, mitä te ehkä päätyisitte käsittelemään?

Vesa Sirén

Minua kiinnostaisi tietää, miten näkyy musiikkikirjastossa se, että levyjen myynti laskee ja musiikki siirtyy verkkoon. Siirtyykö kuluttaja kirjastoon, meneekö kirjasto internetiin ja missä määrin? Seuraava musiikkikirjastojuttuni voisi käsitellä Yleisradion suunnitelmia tarjota arkistoaineistoaan suurelle yleisölle. Jos kaiken sen, mitä Yleisradiossa voi kuunnella napin painalluksella, voisi saada yhtä helposti ulottuvilleen myös kotona, niin olisihan se jumalaista!

Juha Torvinen

Lähtisin kyllä samaan suuntaan, tekisin varmaan juttua Naxos Music Librarysta kirjastoissa, muutenkin netin mahdollisuuksista. Taustatason ajatuksena voisi olla poistaa sitä itsestäänselvyyden ajatusta, joka kirjastojen olemassaoloon liittyy ihmisten mielissä. Liiallinen itsestäänselvyys poistaa kirjaston ihmisten muistista. Hauskempi juttu käsitelisi ihmisiä, jotka taistelevat jatkuvasti myöhästymissakkojen kanssa.

Ilkka Mattila

Todennäköisesti kirjoittaisin siitä, miten musiikkikirjasto pystyy hoitamaan systemaattisemmin marginaalisen ja ei-kaupallisen popmusiikin tarjontaa ja antamaan vaihtoehtoja yhä kapeammaksi käyvälle kaupalliselle tuotannolle.

Janne Koskinen

Valitettavasti on niin, etteivät kirjastojen nettisovellukset ylitä uutiskynnystä. Nettiavauksia on kansainvälisesti nykyään niin paljon, etteivät sinänsä tärkeät ja hyödyllisetkään palvelut pääse uutisiin. Sen sijaan voisin tehdä jutun tästä pääkaupunkiseudun kirjastojen musiikkivarastosta, se kuulostaa kiinnostavalta paikalta. Voitaisiin soittaa levyjä, joita kukaan ei lainaa.

Tunnistamaton yleisön edustaja

Minusta musiikkikirjastoille olisi erinomaista promootiota tällainen henkilökohtainen rakkaustarina. Ihmisiä ei kiinnosta kuulla, mitä kaikkea kirjastossa on vaan miten se kaikki voi parantaa ihmisen elämää, miten kirjastossa voi sivistyä ja sitä kautta menestyä elämässä.

Kai Amberla

Joka tapauksessa keskeisen tärkeätä on suunnitella viestintästrategiaa. Täytyy päättää, keihin yritetään vaikuttaa, keille saada viestiä menemään. Eikä kannata ajatella, että media on yksi taso, siellä on hyvin erilaisia osia, joissa vaikutus on erilainen. Sekin olisi hyvä miettiä, mihin sitä mahdollisesti syntyvää julkisuutta käytetään.

Vesa Sirén

Halpaa julkisuutta voi saada helposti esimerkiksi käyttämällä hyväksi STT:tä, joka on monen kulttuuritoimituksen viime hetken kiireiden ratkaisija. Musiikkikirjastoväkikin voisi valita vaikka vuoden levyn tai musiikkikirjan ja laittaa siitä uutiseen STT:n kautta. Kyllä se todennäköisesti ilmestyisi useammassakin lehdessä.

Heikki Poroila

Kysytään nyt vielä lopuksi suoraan, ovatko musiikkikirjastot teidän mielestänne asia, josta kannatta puhua ja kirjoittaa vai riittääkö, että se on olemassa?

Juha Torvinen

Kannattaa kirjoittaa juuri siksi, etteivät ne olisi itsensäselvyyksiä. Menkää lakkoon, sillä saisi varmasti julkisuutta...

Ilkka Mattila

Tarinat, joissa ihminen on löytänyt kirjaston, sellaisia tarvittaisiin.

Janne Koskinen

Jo pelkästään kuntien tämänhetkisen säästövimman takia kulttuuripalveluista täytyy koko ajan pitää ääntä. Kirjastoilla on niin suuri vaikutus tämän kansan henkiseen hyvinvointiin, että olen huolestunut tästä alajosta.

Heikki Poroila

Iso kysymys on, kuinka hyvin palvelumme todellisuudessa kohtaavat koko kansan odotukset ja toiveet. Emme tiedä sitä, vaikka näkemyksiä riittää. Jos tavoitteena on ainakin tarjota palvelua kaikille, pitäisi tutkia, puuttuuko nykyisistä palveluista mahdollisesti jotain, joka estää osaa ihmisistä kiinnostumasta. Oma käsitykseni on, että tällaisia puutteita on, ainakin nuorison tiettyjen osien näkökulmasta. Toisaalta kaikkeen emme repeä, vaikka haluaisimme, joten kysymys on myös valinnoista.

Vesa Sirén

Onhan se tärkeätä että kirjastosta löytyy se Lauri Tähkä, mutta kyllä se monipuolinen tarjonta on vieläkin tärkeämpi. Meillä on levy- ja kirjakaupat, kaikin mokomin joku saa ostaakin levyn, jos ei malta odottaa sitä kirjastosta. Toisaalta haluaisin muistuttaa siitä, ettei se julkisuuskaan saa mikään itseisarvo olla. Oleellisesti on tehdä työnsä hyvin ja innovatiivisesti. Julkisuutta tulee jos tulee, ei se ole se suurin juttu, vaikka välinearvoa voikin löytyä esimerkiksi keskus-teluihin leikkauksia suunnittelevien kuntien edustajien kanssa.

Epilogi – Yritys jatkuu

Heikki Poroila

Juhlaseminaarista on tätä kirjoittaessani kulunut kaksi kuukautta. Vesa Sirén ei ole vielä ehtinyt lupauksiaan lunastaa, mutta epäilen vahvasti, että Ilkka Mattilalla oli ollut sormensa pelissä, kun Radio Helsingin toimittaja

Markus Nordenstreng räväytti 10. joulukuuta Helsingin Sanomien radio- ja televisiosivuille puolen sivun jutun otsikolla *Musiikkia lainaksi, kiitos!* ja juttelutti vielä päälle allekirjoittanutta Musaneuvoston tunnin pituisessa istunnossa. Kuuntelijapalaute oli mieltä lämmittävää.

Opetusministeriö puolestaan julkaisi marraskuussa tulevaisuusdokumentin *Kirjastomaisema 2035*. Musiikkikirjastoista siinä ei pahemmin puhuta, mutta kirjastotoimen suunnittelija **Kalle Lehtisen** suhteellisen tyly ehdotus siirtää pian tarpeettomiksi käyvät musiikin määrärahat kirjallisuudelle synnytti blogikirjoitukseni pohjalta vilkkaan keskustelun aika perimmäisistä kysymyksistä.

Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen syyskokous päätti järjestää keväällä 2010 valtakunnallisen musiikkikirjaston kokoelmatyötä käsittelevän tapahtuman. Ei ehkä kuulosta kovinkaan uudistushenkiseltä, mutta oma veikkaukseni on, että siellä puhutaan paljolti samoista asioista kuin Sanomatalon seminaarissa. Tavataan ja jatketaan huhtikuun 9. päivänä Tampereen Metsossa.

Musiikkikirjastotoimintaa Lahdessa vuodesta 1969

Sirkka Yletyinen

Kuvat kirjaston arkistosta

Historiaa

Lahteen perustettiin yleisen kirjaston musiikkiosasto ensimmäisten joukossa lokakuussa 1969. Musiikkiosaston tarpeisiin suunnitellut tilat saatiin Lahden konserttitalossa silloin sijainneeseen pääkirjastoon. Heikki ja Kaija Sirenin suunnittelema Konserttitalo oli rakennettu vuonna 1954, siellä toimi myös Lahden musiikkiopisto ja kellarin vuokratiloissa keilahalli, jolta vapautuvat tilat suunnitteli arkkitehti Maija Suurla. Lehtitiedoissa mainitaan, että hän oli kiertänyt ”Euroopan kaikki musiikkikirjastot” ja hänen mukaansa Lahden musiikkikirjasto avautuessaan olikin Euroopan upein ja Suomen, ellei 400 neliöllään peräti koko Euroopan suurin.

Kirjastonjohtajana aloitti samana vuonna fil.maist. Ritva Piispanen, jonka mukaan ”Musiikkikirjasto kuuluu jo kirjaston käsitteeseen”. Häntä siteeraan mielelläni enemmänkin: ”Olen kuullut kerrottavan, ettei Lahti ole niinkään kirjallinen kaupunki kuin musiikkikaupunki. Sen vuoksi minua tänään erikoisesti ilahduttaa se tosi-

asia, että kirjaston alakerrassa parhaillaan valmistellaan kiireesti musiikkikirjaston tiloja... Se kuuluukin ehdottomasti nykyaikaiseen kirjastoon, jonka toimikenttä on monella tavalla laajenemassa painetun sanan ulkopuolelle... Kirjasto on viimeinen kulttuuri- paikka, johon mennään yksilönä ja joka ei sulje ketään pois piiristään.” (Etelä-Suomen Sanomat 1.12. 1968). Hänelle musiikkikirjasto oli tullut tutuksi ja tärkeäksi jo hänen työssään Valkeakoskella ja Tampereella.

Maakuntalehden kirjoitustapaa kuvastaa muuten, että vielä vuonna 1968 uudesta kirjastonjohtajasta mainittiin: ”Neiti kirjastonjohtaja on pieni, ponteva ja huumorintajuinen tyttö, jonka ajatukset kiitävät vinhaa laukkaa kirjaston laajenevista tehtävistä paikallisen teollisuuden ja kirjaston läheiseen yhteistyöhön tai musiikkikirjaston moninaisista mahdollisuuksista yleisön kykyyn käyttää kirjastoa jokamiehen tietopankkina.” Lennokkaat ajatukset sinänsä on kiitettävästi kirjattu.

Kirjaston avaaminen oli tosin siirtyä, koska Kirjastonhoitajien keskusliitto asetti uudet virat hakukieltoon ja -saartoon tehtävien huonon palkkauksen vuoksi eikä kaupunginvaltuusto hyväksynyt yhden palkkaluokan korotusta (20 mk/kk). Osastonjohtajana aloitti kiistan jälkeen Ilona Hiidenheimo ja kirjastonhoitajana Liisa Lintulahti, jotka jatkoivatkin ansio-kasta työtään eläkeikään saakka. Kirjastovirkailijan paikka saatiin vasta myöhemmin..

Musiikkiosasto herätti kiinnostusta myös asiakkaiden keskuudessa: yleisönosastossa kyseltiin miksi vain yhtä jazz-levyä soitetaan kerrallaan, vaikka levysoittimia ja kuuntelupaikkoja on vapaanakin ja *Hair*-levyäkin soitettiin vain muutamana päivänä. Hairista tuli sittemmin eniten kuunneltu levy. Kuuntelijoita varten oli kaksi pientä studiota kovaäänisineen, 40 paria kuulokkeita ja 30 kuuntelupaikkaa, joihin voi kytkeä kuulokkeet. Kävin itsekin silloisena lukiolaisena kuuntelemassa bluesia studiossa, ja kyllä se tuntui aika ihmeelliseltä, että ihan meitä varten on

olemassa tällainen paikka. Kirjastossa oli myös kaksi pianoa, joista toinen oli äänieristetyssä huoneessa.

Lahden taiteilijaseura järjesti pieniä näyttelyitä tyylikkäässä kirjastotilassa ja kaupunginteatteri esitti pieni-muotoisia näytelmiä, kabareeta, lausunta- ja lauluiltoja suuremmissa kuunteluhuoneissa. Sitten artoteekkitoiminta aloitettiin myös musiikkiosastolta vuonna 1974, vuodesta 1970 asti oli pyritetty kunnallista av-keskustakin, joka palveli kouluja.

Musiikkikirjasto nuorten suosiossa

Musiikkikirjastotoiminnan myötä kirjasto sai myös uusia asiakkaita: poikien lukuhaluttomuudesta huolehtineet kirjastolaiset saivat huomata musiikin houkuttelevan kirjastoon paljon nuoria, joista pojat olivat enemmistönä. Sitten musiikkiosastolle ovat löytäneet tiensä myös tytöt ja aina enemmän myös vanhemmat musiikin harrastajat.

Levyjen lainaustoimintaa ensimmäisenä Suomessa

Lahdessa aloitettiin 1973 levyjen ja kasettien lainaus, siihen asti musiikkia oli saanut vain kuunnella kirjastossa. Paikallislehti tosin pelotteli, että ”lainalevystökokeilu tulee kalliiksi, mikäli Västeråsin kokemukset toistuvat täällä. Ruotsissa nimittäin äänilevyjä lainataan keskimäärin kolme kertaa, minkä jälkeen ne ovat rikki.” Aluksi hankittiin rohkeasti pop- ja viihdemusiikkia myös lainattavaan kokoelmaan taidemusiikin rinnalle.

Musiikkiosaston väliaikaismajointus

Tilanahtaus konserttitalon pääkirjaston muissa tiloissa kävi yhä pahemmaksi ja vuonna 1985 musiikkiosasto sijoitettiin vuokratiloihin Hämeenkadulle. Vastapäätä oli Alkon myymälä ja niin myös musiikin ulkopuolinen toiminta oli ajoittain turhankin vilkasta.

Uudessa talossa

Uuteen kirjastotaloon Paavolaan, joka oli Lahden ensimmäinen varsinaiseksi kirjastotaloksi suunniteltu rakennus, siirryttiin lokakuussa 1990 ja musiikkiosastolle saatiin toiseen kerrokseen miltei 900 neliön tila, jossa yleisö- ja työtilojen lisäksi oli 4 kuunteluhuonetta, kaksi pianohuonetta ja lisäksi yksi ryhmäkuunteluhuone, joka kuuntelukäytön vähetessä muutettiin atk-luokaksi. Huipussaan lainaukset olivat 2000-luvun alussa, jolloin levyjä, nuotteja ja musiikkikirjoja lainattiin vuosittain yli 370.000 kertaa.

Merkkipäivää juhlittiin yleisötilaisuuksin

Lokakuussa järjestettiin asiakkaille kolmen tilaisuuden sarja, jonka aloitti toimittaja Minna Lindgren kertomalla oman elämänsä musiikillisista vaikuttajista. Lahtelaisen Kristiina Lankin lauluillaan teemana oli ”Laivat ja Lahti. Changon tahti”. Lisäksi yhtenä iltana laulettiin kuluneen 40 vuoden suosikkilauluja yhteislaulutilaisuudessa.. Mieleenpainuvien esitysten tahti oli kuitenkin Tiirismaan lukion musiikkiluokkien kuorojen esiintyminen kirjaston yltäsatteella.

Entäpä tulevaisuus

Nettilataaminen on muuttanut musiikin käyttötottumuksia. Osa nuorista asiakkaista on ehkä siirtynyt kokonaan ladattaviin tiedostoihin tai spotify-maailmaan, mutta alkuperäisten levykokonaisuuksien ja taidemusiikin harrastajat haluavat käsitellä kokonaisiakin tallenteita tekstivihkoineen, eikä nuottien ja soitonoppaidenkaan tarve ole hävinnyt mihinkään. Konsertti-, soitonopas- ja ooppera-DVD-tallenteiden kysyntä kasvaa edelleen ja myös vinylilevyjä tullaan hakemaan kauempaakin. Musiikki-osasto on yhä suosittu musiikkilehtien lukupaikka ja kokoontumispaikka. Kirjastossa avattiin lokakuussa uusi Nuorten tila, joka on suunniteltu erityisesti lastenkirjat ja -levyt taakseen jättäneille. Tilassa, joka on luotu houkuttelemaan nuoria mukavaan kirjastossa oleiluun, järjestetään erilaisia tapahtumia. Nuorisotoimisto on ollut suunnittelussa ja tilan päivystyksessä mukana.

Huomioita Hollannista

Teksti ja kuvat Mace Ojala

Osallistuin Helsingin kaupunginkirjaston ns. Kipinä-ryhmien yhteiseen retkeen Hollannin Amsterdamiin, Rotterdamiin ja Delftiin syyskuussa 2009. Kipinä-ryhmät ovat teemoittain jaettuja ryhmiä ja ideoivat – tai konseptoivat kuten nykyään tavataan sanoa – tulevaa Helsingin kaupungin keskustakirjastoa. Ryhmiä on puolen tusinaa

ja niissä on yhteensä mukana viitisenkymmentä henkilöä. Matkalla oli mukana kaksi rakentamisen ammattilaista Helsingin kaupungin rakennusvirastosta sekä kaksi arkkitehtia Arkkitehdit NRT Oy:stä. He osallistuvat keskustakirjaston hankesuunnitteluun. Matkalla oli siis kokonainen bussilastillinen helsinkiläisiä kirjastolaisia.

Kohteina retkellä olivat Amsterdamin pääkirjasto, Rotterdamin pääkirjasto sekä sen yhteydessä sijaitseva Centrale Discotheek Rotterdam, Delftin maineikas pääkirjasto sekä Delftin teknillisen yliopiston TU Delftin kirjasto. Viimeksi mainittu on yliopistokirjasto, muut yleisiä kirjastoja. Kaupunginkirjastoista ei Hollannin yhteydessä ole syytä puhua, sillä monet niistä ovat säätiöitä, esim. eli Openbare Bibliotheek Amsterdamin (OBA) johtaja Hans van Velzen kertoi, että kirjaston rahoituksesta 80% tulee kaupungilta, loput muita teitä. Jo mainittujen kirjastojen lisäksi matkan lisänumeroina olivat FabLab Amsterdammassa sekä Erasmusuksen yliopiston kirjasto Rotterdammassa. Näihin kohteisiin mentiin pienemmissä ryhmissä.

En itse ole tulevan Helsingin keskustakirjaston musiikkikirjastotyötä konseptoivassa ryhmässä, mutta esitän tässä muutamia huomioita joita matkalla tehtiin musiikkiasioihin liittyen. Huomioista suuri kunnia kuuluu erityisesti aina yhtä terävälle Riitta Aalto-Koistiselle sekä Samuli Kuntulle, Antti Pakariselle ja Hanna Salorannalle.

Amsterdam

Amsterdamin uusi pääkirjasto, Centrale Bibliotheek valmistui 2007 ja on rakennuksena tietenkin monumentaalinen, kymmenenkerroksinen palatsi. Sijainti on keskeinen, mutta minkään kulkuyhteyksien varrella kirjasto ei ole. Amsterdamin konservatorio taitaa olla ainoa rakennus, jonne mentyäksään tulee kuljettua pääkirjaston ohi. Ihan herkullinen tilanne musiikkikirjastotoimintaa ajatellen toki. Edellisessä pääkirjastossa en ole käynyt, vaikka sen sattumalta iltakävelyllä bongesimekin, joten siihen en osaa uutta kirjastoa verrata.

Centrale Bibliotheekin ravintola vaikutti todella erinomaiselta ja teatteritilat moderneilta. Mutta entäs ne oikeat kirjastopalvelut?

Musiikkikirjastopalveluja ei hämmästyseksemme juuri löytynyt, ainakaan siinä mielessä miten ne täällä pohjolessa ymmärretään. Aineistoa toki on niin äänitteinä, nuotteina, lehtinä kuin kirjoinkin, mutta kuuntelumahdollisuudesta, saati soittomahdollisuudesta kysely aiheutti sikäläisessä henkilökunnassa lähinnä tyhjiä katseita. Kuuntelupisteitä on kuitenkin Suunnitteilla. Centrale Bibliotheekin CD-kokoelma on tiukkaan pakatuissa hyllyissä joista osassa aineisto on kansi asiakkaaseen päin, osassa perinteisesti kyljekkäin. Hyllyopasteet eivät kuulu Centrale Bibliotheekin konseptiin ja visuaaliseen ilmeeseen,

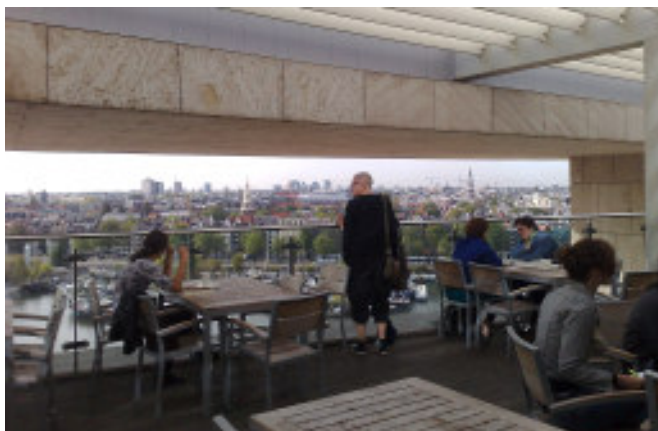
joten niitä ei henkilökunnan salaa piirtämiä lyijykynämerkintöjä lukuunottamatta ole. CD:t ovat tavallisen jewelcasen sijasta lukittavissa koteloidessa, ja sekä levyyn että oheismateriaaliin käsiksi pääsy edellyttää periaatteessa lainaamista. Luulisin kuitenkin että henkilökunnalta pyytämällä voi tarkastella tekstiliitettä ennen lainaamista (joka maksaa muuten 1 euron per laina, parin kolmenkymmen vuosimaksun lisäksi). Vielä mitä noihin maksuihin ja kuuntelumahdollisuuksiin tulee, niin olin muutamaa viikkoa myöhemmin LI-BERin ja EBLIDAn järjestämässä kirjastoaineiston digitointi-työpajassa Haagissa, ja sikäläisessä kaupunginkirjastossa kuuntelu maksaa 0,5 euroa per 20 min.

Muutenkin meikäläiseen kirjastomaailmaan tottuneen silmään pistävät nuo maksut, meillähän kirjastolaki turvaa peruspalvelujen maksuttomuuden. Internetinkin käyttö kirjastossa maksaa, vaikka hinta onkin sängen kilpailukykyinen lähistöllä olevien nettikahviloiden kanssa.

Mutta takaisin Amsterdamiin ja Centrale Bibliotheekiin. Musiikkia käsittelevät lehdet ovat lehtiosastolla talon alemmissa kerroksissa ja nuotit ja musiikkia käsittelevät kirjallisuus taide- ja musiikkiosastolla neljännessä kerroksessa. Mutta äänitteet eivät ole musiikkiosastolla, vaan erillisellä “media-osastolla”

ensimmäisessä kerroksessa. Minusta ja myös joidenkin helsinkiläiskollegoideni mielestä tämä kertoo erittäin oudosta näkemystä siitä, mitä käsitteillä “media” ja “musiikki” ymmärretään. Siitä minulla ei valitettavasti ole tietoa minkä osaston työntekijät OBAn kokoelmanhoitotyötä tekevät. Meidän annettiin kuitenkin ymmärtää, että front- ja backoffice -töitä tekevät käytännössä eri henkilöt. Tämä edustaa aika erilaista ajattelutapaa kuin vaikkapa Espoon Entressen kirjasto. Kaikenkaikkiaan OBAn Centrale Bibliotheekista jäi hieman valju maku. Sellaista en Helsinkiin toteuttaisi.

Rotterdam

Kokonaiskuva Hollannin musiikkikirjastomaailmasta alkoi hieman hahmottua, kun seuraavana päivänä päästiin Rotterdamiin, erityisesti Rotterdamin pääkirjaston yhteydessä sijaitsevaan Centrale Discotheek Rotterdamiin (CDR). Kyseinen organisaatio toimittaa ostopalveluna kaikille Hollannin kirjastoille musiikkiaänitteitä kaukolainoina. En valitettavasti tullut tehneeksi merkintöjä heidän tilastoistaan. Kaukolainojen hinnan määrää välittävä kirjasto, hinta tuntuu yleensä olevan asiakkaalle kaksi euroa per äänite. CDR:n kokoelma on todella laaja (300 000 CD-levyä ja saman verran vinyyljulkaisuja), ja sisään ostetaan kaikki Hollannin markkinoilla ilmestyvät äänitteet ja musiikki-DVD:t.

Poistoja ei kuulemma tehdä. Äänitteet myös digitoidaan CDR:ssä, ja heidän takatyötiloissaan onkin varsinainen digitointitehdas. Digitoinnin yhteydessä suoritetaan myös luettelointi. Digitoituja teoksia voi kuunnella CDR:n omissa tiloissa olevilla päätteillä ja nettipalvelusta löytyy kolmenkymmenen sekunnin sample jokaisesta kappaleesta. MuziekWeb -palvelusta voi lainata DRM-suojattuja kappaleita erityisellä ohjelmalla kuunneltavaksi. Digilainauksen piirissä on nyt 200 000 musiikkikappaletta. Rotterdamin pääkirjastossa ei ole erillistä musiikkiosastoa.

CDR:ssä levyt ovat hyllyssä saapumisjärjestyksessä ilman mitään luokitusjärjestelmää. Asiakkaat tutkivat kokoelmaa ja valitsevat aineiston käytännössä näyttöluetteloa penkomalla. Se onkin HelMetin kaltaista, karua kortistoa kehittyneempi palvelu, josta esim. aineiston esikuuntelu sujuu suoraan.

Delft

Siirryimme seuraavaksi päiväksi Delftiin, joka sijaitsee Haagin kyljessä. Aamuinen kävelykierros tunnelmallisessa ja autottomassa pikkukaupunkimiljöössä sekä kävelyn jälkeinen lämmin kahvikupponen pääkirjaston ilmapöydän kahvilassa taisi tehdä tehtävänsä ja sulattaa ekskursioporukkamme sydämet. Tässä kirjastossa on miellyttävä käydä. DOKissa on usein mainittu kirjastopalvelujen kehittäjä ja vaikka mitään sinänsä oikeasti radikaalia en sieltä kuullut poikineen, on rakennus mukava ja onhan toki aina miellyttävä vierailla kirjastossa jossa on artoteekki, palkattuja ohjelmoijia ja joka arkkitehtonisesti pitää vierailijasta hyvää huolta. “Nyt kolme DVD:tä kahden hinnalla” -mainokset tosin hieman pistivät silmään ja mieli pohti, kuinka paljon DOKin CD-levyt todella mahtavat lähteä lainaan. Hyllyssä on nimittäin vain tekstiliitteet pusseissaan, CD-levyt antaa henkilökunta.

Yleisesti ottaen näkemästämme musiikkikirjastotoiminnasta jäi sellainen vaikutelma, että Hollannin kirjastoissa on meneillään hyppäys suoraan suljetuista hyllyistä digilainaukseen. Ainakin näissä vieraile-

missamme, suuremmissa kirjastoissa fyysisten äänitteiden pitäminen esteettä asiakkaiden saatavilla on välivaihe, jonka yli hypätään kokonaan.

Linkkejä

Amsterdamin yleinen kirjasto Openbare Bibliotheek Amsterdam <http://www.oba.nl/>

Delftin Library Concept Center DOK <http://www.dok.info/>

Rotterdamin keskusdiskoteekki Centrale Discotheek Rotterdam <http://www.muizekweb.nl/>

Mace Ojalan valokuvia Hollannin matkalta löytyy Flickr-osoitteista <http://www.flickr.com/photos/xmacex/sets/72157622343879325/> & <http://www.flickr.com/photos/xmacex/sets/72157622343039397>

Mace Ojalan ”Terveisiä Hollannista.” Riippumaton asiantuntija, November 17, 2009 osoitteesta <http://xmacex.wordpress.com/2009/10/17/terveisia-hollannista/>

Huom! Mace Ojalan artikkeli on julkaistu Creative Commons -lisenssillä, ks. <http://creativecommons.org/licenses/by-nd/1.0/fi/>

Kun mikään ei riitä, on kaikesta hyötyä

Ajatuksia musiikkikirjastopätevyyksistä ja –koulutuksista

Teksti **Hanna Laulajainen**
kuvat **Anneli Österman**

Musiikkikirjastotyö on aivan oma taiteenlajinsa. Sen koko skaalan hallintaan ei riitä mikään, mutta musiikkitietämyksestä ja kouluttautumisesta on ratkaisevassa määrin hyötyä. Kaikenlainen elämäkokemus auttaa myös, kuten olen työskennellessäni musiikkikirjastonhoitajana Oulun kaupunginkirjastossa jälleen ja aina uudestaan huomannut ja käytännön työssä kokenut.

Kun tänä syksynä on keskustelufoorumeillakin käynyt melkoinen tuiske koulutuksen, pätevyyksien ja viransaantien epäloogisuuksia puitaessa, on ehkä hyödyllistä kertoa henkilökohtainen, kokemustaustainen käsitykseni koulutuksen, pätevytyksen ja taitojen vaikutuksesta työpätevyyteen ja paikansaantiin, jopa palkkaukseenkin.

Henkilökohtaista taustaa

Musiikkikirjastotyö ei ole ollut ainoa tehtäväni alalla; olen myös opettanut musiikkikirjastotyön erikoistumiskursseja Oulun yliopistossa ja Oulun ammattikorkeakoulussa, toiminut pianonsoitonopettajana ja pianistina, urkurinakin satunnaisesti sekä laulanut monissa kuoroissa ja yhtyeissä. Päivätyön ohessa toimin myös sanomalehden kriitikkona klassisen musiikin alalla.

1980- ja 1990-lukujen vaihteessa koin musiikki- ja yliopisto-opintojeni lisänä tarpeelliseksi kirjastoalalle pätevytyksen. Olin jo vuosia ollut kirjastotöissä

(huom! aloittanut Tet-nuorena vuonna 1975), mutta virallinen koulutus/pätevyys oli eri alalle. Tai aloille, itse asiassa. Alkuperäinen alani oli musiikki (musiikkiopisto, konservatorio ja Sibelius-Akatemia), mutta fyysisistä syistä en sillä saralla koskaan valmistunutkaan. Eli jatkoin kakkosvaihtoehdolla: yliopisto-opinnot kielten (englanti, saksa, suomi) ja kirjallisuuden (yleinen) parissa.

Nostalgiapitoinen muistelu: onnekseni koitui Oulun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen järjestämä pätevyyskoulutus, jolloin oli mahdollista suorittaa vanhan yliopistotutkinnon lisäksi Kirjastotieteen ja informatiikan (kuten opintoalan nimitys silloin oli!) appro ja cum laude –arvosanat Jyväskylän yliopiston vaatimusten mukaisina. Olennaista oli musiikkikirjastopäivä, jonka

myötä Heikki Poroila rohkaisi minut suuntaamaan musiikkitaustani perusteella musiikkikirjastotyöhön erikoistumaan. Sille tielle jäin. Enkä ole katunut! En väitä, että ilman muusikontaustaani olisin ehkä huonompi työssäni, mutta takuulla se auttaa aivan to-della: nopeuttaa ja helpottaa tiedonhakua sekä aineiston löytämistä hyllystä myös ilman tietokannan apua.

Erikoistuminen vaatii omistautumista

Oulussa on jo 1990-luvulta lähtien satsattu kirjasto-opinnoissa myös musiikkikirjastotyöhön. Ensimmäisenä musiikkikirjastotyön erikoistumisjakson järjesti yliopisto ja OAMKin opiskelijoilla oli mahdollisuus osallistua, seuraavalla kurssilla toisinpäin, ja sen jälkeen OAMK on ollut aktiivinen asian suhteen.

Suunnitellessani ja toteuttaessani tuota ensimmäistä kurssia pidin äärimmäisen tärkeänä, että jos joku haluaa ottaa musiikkikirjastotyön erikoistumisalakseen, hänellä on minun kurssini jälkeen todellakin edellytykset toimia alan erityisosaamista vaativissa tehtävissä. Suurta hämmästystä herätti yliopisto-opiskelijoiden keskuudessa se, että vaadin sitoutumista kurssiin: sekä luennoilla että harjoituksissa oli läsnäolopakko. Jotkut ”yliopistorentoutuneet” protestoivat, mutta kerroin heti alkuun, että läsnäolopakko on todellinen. Eli jos on poissaoloja, edellytän lisätöiden tekoa, koska jos aikoo suorittaa syventävien (!) opintojen musiikkikirjastotyön kurssini, on todella ja oikeasti kuunneltava luennot ja suoritettava harjoitustehtävät. Joka vuosi joku-nen opiskelija jättäytyi sitten pois, mutta suuri enemmistö oli kiinnostuneita ja sitoutuneita, ja suoritti kurs-sini hyvin tai kiitettävästi. Annoin siis myös arvosa-nan, en vain hyväksytty/hylätty-lausuntoa. Suorastaan huvittavan iso osa nykyisistä kollegoistani (myös ym-päri maata) on entisiä musiikkikirjastokurssilaisiani.

Opinnot sisälsivät musiikkikirjastojen historiaa ja käytännön monipuolista musiikkikirjastotyötä: musiikin historiaa ja teoriaa, musiikkiaineistojen analysoin-tia, luettelointia, luokitusta ja indeksointia päivittäisen kirjastotyön tason vaatimassa laajuudessa ja asiantun-temuksessa.

Hupaisaa, ellei peräti surkuhupaisaa oli se, että alan laitoksella ei alkuun ymmärretty musiikkikirjastokurs-sin vaativuutta, vaan yliopistolla yritettiin ”varhaistaa” kurssini sijoitus opintojen alkuun: ”Sen sinun kurssisi voisi laittaa tuohon eka syksyyn, kun opiskelijoilla ei silloin muuten ole kuin yleisopintoja, niin pääsisivät jo vähän alaankin kiinni”. Ajattelivat, että tuollainen mu-siikkiaihe voisi olla mukavan kevyt johdatus alan näkyymiin... Hohhoi! Valistin heitä hieman, että jos ei muuta vielä kirjastotyöstä tiedä, niin ihan oikeasti ei kannata musiikkikirjastoteoriasta aloittaa!

Musiikkikirjastotyön kurssi sisälsi osiot a) musiikki-kirjastotyö (historia, kokoelmatyö ja sen osa-alueet, luettelointi, musiikin teoria ja terminologia musiikki-

kirjastonäkökulmasta sekä tietopalvelu) minun opetta-manani ja musiikin historiallisiin sisältöihin liittyvä opetus: b) taidemusiikin historia (nykyisen musiikki-kasvatuksen tohtori Leena Hyvösen opettamana) ja c) populaarimusiikin tyyliuunnat (opettajana Oulun kaupunginkirjaston musiikkiosaston johtaja Juha Sutela) omina osioinaan.

Miksi musiikki on erilaista?

Kirjapuolellakin työskennelleenä olen vahvasti sitä miel-tä, että muissa kirjaston aineistoissa alan – siis ei ai-neistojen, vaan (taiteen)alan! – tuntemus ei lopulta ole yhtä olennaista kuin musiikissa. Kirjallisuuden tiedon-lähteet ovat paremmat; kulminaatiopisteenä voidaan pitää kokoelmatyötä ja tiedon saamista aineistoista. Kirjoissa sentään on takakansitekstit, sisällysluettelot tai esipuheet, joiden perusteella voi tietää, mistä on kyse. Ääni- ja kuvatallenteissa, nuoteista puhumattakaan, ei juuri kos-kaan ole edes tietoja siitä, minkälaisesta musiikista on kyse. Joissakin CD-levyissä on tekstiliite, jossa kerrotaan sävellyksistä ja esittäjistä, mutta enimmäkseen tietoja joutuu etsimään muista lähteistä. Internet on varsin hyvä lähde, mutta kaikkine blogeineen, keskustelupalstoineen ja harrastelijalausuntoineen netti on loputon suo, jonka tietojen perkaamiseen itse asiassa saattaa mennä enem-män aikaa kuin itse levyn kuunteluun tai luettelointiin sinänsä, jos haluaa olla perusteellinen.

Syksyn kirjastofoorumikeskusteluissakin on kyselty koulutuksen perään. Musiikkikirjastotyön kannalta on olennaista musiikin historian ja -teorian perustietämys. Klassisen ja kevyenkin musiikin tyylikausien ja historian sekä säveltäjien ja tyylipiirteiden tuntemus on elintärke-ää. Yhtenänsä meiltä tullaan kysymään tietoja ja äänit-teitä vaikkapa barokkimusiikista. Kun asiakas on jo edes-sä, on myöhäistä ryhtyä etsimään tietoa siitä, ketäs sävel-täjiä siihen barokkiin nyt lukeutuikaan...

Tietysti tietokannat toimivat auttavasti tiedon ja aineis-tojen hauissa, mutta virkailijan ennakkotiedot aihealuees-ta, sisältöjen tuntemus sekä hänen perehtyneisyytensä musiikkiin ovat elintärkeää tietotaitoa, joka edistää rat-

kaisevasti palvelun tehokkuutta ja sujuvuutta. Syynä on mm. se, että kirjastotietokannat ovat vanhoja ja puutteellisia, eivätkä sisällä kaikkien aineistojen osalta asiasanoitusta, viittauksia tai lisäkirjauksia. Tämä on fakta Oulun kaupunginkirjastossakin, jossa etenkin vanhempien musiikkiaineistojen dokumentointi vaatii kipeästi takautuvia korjauksia ja täydennysluettelointia kohotakseen nykyiselle vaatimustasolle.

Musiikki ja kielitaito

Kuten olen omakohtaisesti kokenut, mistään kielellisestä koulutuksesta/kokemuksesta ei ole (musiikki)kirjastollisesti ajatellen muuta kuin hyötyä!

Englanti on tietysti täysin “must” erinäisten tietokanta- ja nettihakujen vuoksi, mutta etenkin taidemusiikin kannalta olennaista on edes auttavasti ymmärtää “peruskoulun ulkopuolisia” kieliäkin. Näistä tärkeimmät ovat laulu- kielet saksa (Lied) ja italia (ooppera). Näiden kielten

osaamisen hyöty korostuu siinäkin, että suuri osa taide- musiikin nuottijulkaisuista ja terminologiasta on saksaksi tai italiaksi. Työssäni vastaan tulleiden tilanteiden myötä tiedän, että ranskaakin joutuu vähintään maa- hanmuuttajien kanssa yrittämään. Venäjän kielikin olisi varsin hyödyllinen osattava... Espanjaa ymmärtää ital- ian perusteella jonkin verran, eestiä suomen kautta – kaikki muu on hienoa bonusta.

Entä ruotsi? Keskustelufoorumin “pakkoruotsikes- kustelu” saattoi minut täysin hämmennyksen tilaan. Jos kerran olemme halukkaat auliisti palvelemaan englan- ninkielisiä asiakkaita englanniksi, miksi muka emme sitten palvelisi ruotsinkielisiä på svenska?!

Kirjasto ei ikinä voita netissä

Olen vankasti sitä mieltä, ettei kirjastolla instituutiona tai tiedontarjoajana ole erityistä merkitystä netissä.

Vaikka kirjastot nykyisin pukkaavatkin itseään “naama-

kirjaan” (FaceBook), laativat blogeja ja tietoisukuja palveluistaan ja toiminnoistaan, on ikävä tosiasia se, ettei kirjasto netinkäyttäjii juuri kiinnosta.

Saatte vapaasti olla eri mieltä – ehkä olettekin –, mutta näkemykseni perustuu käytännön kokemukseen. Mitä tahansa ihanaa kirjastot laittavatkin nettisivuilleen, ei ns. suuri yleisö sitä löydä tai ole siitä kiinnostunut, vaikka syytä olisikin. Täytyy häveten todeta, etten itsekään netissä surffaillessani ole kiinnostunut google-hiteistä, jotka osuvat kirjastojen sivuille! Yleensä kirjasto-osumat ovat vain viikon/kuukauden uutuuksiluettoita, joista ei tarkan tiedon hakijalle juuri ole autuutta luvassa.

Vaikka kuinka laatisimme kirjaston nettisivuille musiikkitarppejä tai aiheluettoita, ei niistä juuri ole innostukseksi kuin kollegoille, jos heillekään, koska internetistä löytyy aina jotain kiinnostavampaakin perusetsijälle, jonka laisena en itseäni pidä. Toki kirjastot voivat laatia FaceBook-sivustoja, ja monet ovat siihen ryhtyneetkin, mutta syntini on vielä ja edelleenkin se, että itse en ole ryhtynyt naamakirjaan, enkä ihan heti aiokaan ryhtyä.

Mielenkiintoista oli juuri äskettäin kokea sekin ihme, että alan opiskelijoille piti erikseen järjestää tilaisuus, jossa perusteltiin kirjaston tiedonhaun erityislaatu. Opiskelijat kun kuulemma olivat sitä mieltä, että tarvittavat tiedot löytää googlettamalla. Kirjastomme järjestämän ”tiedotustilaisuuden” jäljiltä opiskelijat olivat jääneet hämmennyksen tilaan oivallettuaan, miten monitahoista kirjastojen tiedonhaku oikeasti on. Musiikkikirjastotyötä ei tilaisuudessa vielä edes käsitelty, vaikka se on kirjastoammattilaistenkin ymmärryksen mukaan aivan oma erityislaajinsa.

Jo aiemmin olen oman opetukseni/kokemukseni ja opinahjosta tulneiden työntekijöiden käytännön pystyvyyksien perusteella tiennyt, että ammattikorkean opiskelijoilla on yliopisto-opiskelijoita parempi ”näp-pituntuma” käytännön työhön. He ovat olleet opetet-

tuja mm. luetteloinnin, indeksoinnin ja muun dokumentoinnin suhteen käytännöllisemmin kuin ”tiedettä tekevät” yliopistolaiset, joille teoria ja tutkimus ovat tärkeitä kuin jokapäiväinen kirjastotodellisuus.

Lopuksi

Kaiken tämän jälkeenkin olen vielä vakaasti sitä mieltä, että musiikkikirjastoammattilaisuus ja alan tiedonhaullinen pätevyys eivät määrity tietoteknisten kykyjen, vaan henkilökohtaisen tiedon ja osaamisen, eritoten ns. ”hiljaisen tiedon” kautta. Sosiaalinen vuorovaikutus on äärimmäisen tärkeää, enkä tällä tarkoita sosiaalista mediaa, chatteja tai blogeja, vaan asiakkaan naama-kohtaista kohtaamista, välitöntä kasvotusten tapahtuvaa henkilökohtaista vuorovaikutusta. Siinä kirjastoammattilaisen, asiakaspalvelijan, tiedonhakutaidot ja -vaistot tulevat punnituiksi, eivät ”koneen” välityksellä tai nettipalstoilla.

Tieto ja tietoisuus oman alan aineistoista ja tiedonlähteistä on elintärkeää eritoten musiikkikirjastotyössä, jossa ei ole hyödynnettävissä kirjallisuuden alan (netti)-tiedonlähteitä. Etenkin taidemusiikin tiedonhaku on äärimmäisen vaativaa. Kotimaisissa tietokantahauissa voi hyödyntää yhtenäistettyjä nimekkeitä, mutta jos joutuu turvautumaan ulkomaisiin lähteisiin, on ilman useampien kielten taitoa/ymmärrystä todella pulassa.

Omat tiedot ja kokemusmaailma ovat ratkaisevan tärkeitä jokapäiväisessä musiikkikirjastotyössä. Hieno esimerkki moisesta tuli pari viikkoa sitten, kun asiakas tuli kysymään ”sitä musiikkia, jota soitetaan ratsastuskilpailuissa mitalistien kunniakierroksella”. Ensi kertaa oli hyötyä siitä, että olen takavuosina toiminut esteratsastuskisojen ajanottajana: tiesin välittömästi, että kyse on teoksesta ”tararam tararam tararam-tam-tam”, eli siis Rossinin Wilhelm Tell –oopperan alkusoitosta. Nykypäivänkin tärkein tiedonhaullinen apuväline on oma pää!

Muusikon paras ystävä, osa 2

Jaakko Lind & Ari-Pekka Lauhakari

Kuvat Jaakko Lind

Edellisessä Intervallin numerossa (3/2009) haastattelin Kaartin soittokunnan nuotistonhoitajaa Rea Moilasta. Tällä kertaa vuorossa on Lahden konservatorion kirjastonhoitaja **Ari-Pekka Lauhakari**. Suomalaiselle mu-

siikkielämälle tämä aikanaan Viipurissa perustettu oppilaitos on 90-vuotisen historiansa aikana antanut paljon. Vuonna 1918 perustetussa Viipurin Musiikkiopistossa ovat opiskelleet ja työskennelleet monet kansainvälisestikin menestyneet muusikot, kuten Heimo Haitto, Jukka-Pekka Saraste, Lilli Paasikivi, Mika Pohjonen, Ralf Gothoni, Minna Vähälä ja Osmo Vänskä.

Länsimaaisessa taidemusiikissa kirjoitetut ja painetut nuotit muodostavat sen aarteiston, jota opetustyö ja esittävä säveltaide hyödyntävät. Lahden konservatorion toiminnan ensimmäisten vuosien aikana oppilaitokselle ehti kertyä mittava ja merkittäväkin nuotisto. Viulutaiteilija Boris Sirpon perustama Viipurin Musiikkiopisto toimi kiinteässä yhteistyössä Viipurin Musiikin Ystävien orkesterin kanssa. Myös orkesterilla oli oma nuotistonsa.

Toisen maailmansodan tummien pilvien keräännyttyä Viipurin ylle sekä Viipurin Musiikkiopiston että Musiikin Ystävien orkesterin toiminta keskeytyi. Neuvostoliittolaisten pommikoneiden kylvämien rautaisien rakeiden sataessa taivaalta musiikkiopiston silloinen vahtimestari Hulda Puustell onnistui päättäväisellä toiminnallaan pelastamaan merkittävän osan musiikkiopiston ja orkesterin nuoteista hankkimalla käyttöönsä junanvaunun, johon nuotit lastattiin ja lähetettiin turvaan toiselle puolen maata.

Sodan jaloista Musiikkiopisto siirtyi Lahteen, jossa se jatkoi muuttuneissa olosuhteissa toimintaansa. Koko toimintansa ajan Lahden konservatorio on kokenut niin suurempia kuin pienempiäkin muutoksia, joista yhtenä esimerkkinä mainittakoon monet nimenmuutokset ensin Viipurin Musiikkikoulusta Viipurin Musiikkiopistoksi, sitten Lahden Musiikkiopistoksi. Musiikkioppilaitosten toimintaa koskevan lainsäädännön muuttumisen myötä oppilaitoksen nimeksi tuli 1970-luvulla Päijät-Hämeen konservatorio, kunnes lopulta päädyttiin nykyiseen muotoon Lahden konservatorio.

Nykyään työelämässä korostetaan valmiutta kohdata erilaisia muutoksia. Tämä ei ole Lahden konservatorion väelle mikään uusi asia, sillä oppilaitoksen toimintaan ovat vaikuttaneet sekä yhteiskunnalliset muutokset että kansainvälinen politiikka, kysymykset ja ratkaisut toimitila-asioissa ja opetussuunnitelmissa tapahtuneet muutokset. Tämän vuoksi onkin kiinnostavaa kuulla Ari-Pekan mietteitä kirjastonhoitajan työstään oppilaitoskirjastossa, jossa läsnä ovat sekä pitkät musiikin tekemisen perinteet, nykyhetki sekä tulevaisuuden haasteet. Tämän kirjoittajalle haastattelu on osittain myös nostalgiamatka, sillä toimin Ari-Pekan edeltäjänä vuosina 2004-2006, joten pääpiirteissään Lahden konservatorion kirjaston kokoelma on minulle tuttu.

JL: Mitä kaikkea työhösi kuuluu?

APL: Työhöni kuuluu Lahden konservatorion kirjaston ja soitinvaraston hoitaminen. Käytännössä vastaan myös tietopalveluun liittyvien toimintojen kehittämistä. Olen ollut tässä työssä nyt runsaat kaksi vuotta.

JL: Mitä työ on opettanut?

APL: Ammatillisesti musiikkikirjastotyö on yksi vaikeimmista kirjastotyön alueista. Musiikin maailma ja sen eri osa-alueet kiinnostavat minua. Samoin olen kiinnostunut monitahoisten ongelmien selvittämisestä. Käytännössä tämä on hyvin yksinäistä hommaa. Tällä hetkellä konservatorion kirjastossa on itseni lisäksi yksi määräaikainen harjoittelija, joka on alan opiskelija. Muuten tässä kirjastossa ei ole muita työntekijöitä. Tällaisista lähtökohdista ajatellen verkostoituminen kollegoiden kanssa on äärimmäisen tärkeää jo oman ammatillisen kehittymisen ja työssä jaksamisen kannalta.

JL: Mitä teit ennen Lahden konservatorion kirjastoon tulemistä?

APL: Olin töissä Metropolian, tai siis silloisen Stadian kirjastossa. Ehdin olla muun muassa sosiaali- ja terveystieteiden sekä tekniikan ja liikenteen opetusalan kirjastoissa.

JL: Kannattiko vaihto?

APL: Kyllä kannatti. Vaihdoin korkeammalta matalammalle eli ammattikorkeakoulusta ammatillisen toisen asteen oppilaitokseen. Jos ajattelen asiaa tekniikan näkökulmasta, tuo vaihto oli Voyager-maailmasta PrettyLib-maailmaan. PrettyLib on sopiva työkalu tämänkokoisen kokoelman hoitamiseen. Pelkästään tämä konservatorion kirjaston aineisto antaa työhön kiinnostavia haasteita. Tulevaisuus näyttää mihin mennään. Yksi merkittävä ongelma tai puute konservatorion kirjaston toiminnassa on, että meillä ei ole näkyvyyttä ulospäin. Meillä ei ole tarjota talon ulkopuolisille asiakkaille hakukonetta.

JL: Mitä haasteita tai ongelmia tämä näkymättömyys aiheuttaa?

APL: Ajattelen asian pohjimmiltaan siten, että mitta-kaavasta tai organisaatiosta riippumatta ongelmat käytännön työssä ovat hyvin pitkälle samat. Oli kyse sitten yliopistokirjastosta, ammattikorkeakoulukirjasjastosta tai toisen asteen oppilaitoksen kirjastosta, niin tiedonhaussa ongelmat on jäsennettävä mielessään jo ennen hakukoneelle menoa. On tiedettävä ja osattava jäsennellä, mitä etsii ennen kuin tietoja aletaan syöttää tietokantaan.

JL: Mitä tämä tarkoittaa asiakaspalvelussa?

APL: Tietoa ei tule tyrkyttää, vaan se tulee tarjota kiinnostusta herättämällä. Asiakkainamme ovat opettajat ja miksei jo opiskelijatkin ovat oman alansa asiantuntijoita. Tällaisten asiantuntijoiden opastamisen tulee tapahtua molemminpuolisen kunnioituksen vallitessa.

JL: Millaisista aineksista Lahden konservatorion kirjaston kokoelma koostuu?

APL: Karkeasti jakaen kokoelma koostuu perus- ja arvokokoelmasta. Peruskokoelma on käyttönuotistoa, jota opettajat ja opiskelijat lainaavat opetuksen valmistelua ja oppitunteja varten. Sekä perus- että arvokokoelmaan kuuluu melko iäkästäkin aineistoa. Peruskokoelman sisällön arvioiminen on haasteellista. Jatkuvasti joutuu miettimään, mitä kokoelmaan jätetään ja mitä poistetaan. Arvokokoelmaan kuuluu aineistoa, joka ei ikänsä tai kuntosu vuoksi ole enää aktiivikäytössä. Kokoelmassa on vanhoja partituureja ja nuotteja, joista vanhimmat ovat 1700-luvulta. Hyllymetreissä mitattuna kokoelman laajuus on 12 metriä ja nimekkeitä on yli 2000. Huomattava osa arvokokoelman nuoteista on peräisin Viipurin ajoilta ja niihin kuuluu paljon käsinkirjoitettuja nuotteja.

JL: Tämä arvokokoelma on tosiaan mielenkiintoinen aarreaitta. Muistan nähneeni käsinkirjoitettujen nuottien joukossa Kajanuksen klarinetistiksi mainitun Kustaa Aerilan signeeraamia stemmoja 1900-luvun alusta. Niihin tehtyjen reunahuomautusten perusteella saattoi päätellä muun muassa Helsingin kaupunginorkesterin lainanneen materiaalia Viipurista asti.

APL: Todellakin tällaisia löytöjä kokoelmaa selaimalla voi tehdä. Jotain kokoelman kulttuurihistoriallisesta arvosta kertoo sekin, että muun muassa Helsingin yliopiston Sibelius-tutkijat ovat käyneet sitä arvioimassa. Arvokokoelman hoitaminen on hidasta työtä. Sen kunnostamista varten haetaan apurahaa vuodelle 2010. Konservatorion kirjastoon kuuluu näiden edellä mainittujen lisäksi myös konservatorion entisen apulaisrehtorin ja pitkäaikaisen pianonsoitonopettajan Sally Westerdahlin testamentin myötä lahjoituksena saatu pianomusiikkia sisältävä kokoelma. Samoin kirjastossa säilytetään myös konservatorion entisen rehtorin Felix Krohnin teoksia sisältävää kokoelmaa, johon kuuluu muun muassa yksinlauluja, piano- ja

elokuvamusiikkia. Jokin aika sitten saimme säilytettäväksi myös konservatorion kotisäveltäjiin kuuluvan Luis Pasquetin teosten käsikirjoituksia.

JL: Ketkä opettajien ja oppilaiden lisäksi käyttävät Lahden konservatorion kirjastoa?

APL: Orkesterimateriaalia lainaavat lähinnä sinfonia Lahti, opiskelijaorkesteri Lahden nuori sinfonia, tietysti konservatorion omat oppilasorkesterit ja Päijät-Hämeen alueen muut orkesterit.

JL: Millaisena näet paperisen nuotin tulevaisuuden?

APL: Pitkällä aikavälillä kaikki tulee menemään verkkoon, mutta painettu nuotti ei katoa. Todennäköisesti julkaistujen painettujen nuottien määrät tulevat pienemään. Sähköisessä muodossa julkaistujen, esimerkiksi PDF-muodossa, nuottien käytössä on vielä mutkia matkassa. Kaikilla nuottia tarvitsevilla ei esimerkiksi kotona ole tasokasta tulostinta, joten ainakin tällä hetkellä valmiiksi painettu ostonuotti on vielä vahvoilla mitä tulee aineiston käyttökelpoisuuteen.

JL: Kuuluuko musiikki myös vapaa-aikaasi? Soitatko itse jotain instrumenttia?

APL: Soitan kitaraa. Hankin jokin aika sitten myös luutun, joka tosin kaipaa kunnostusta. Tämä sopii hyvin yhteen sen kanssa, että olen kiinnostunut soitinrakennuksesta. Tästä aiheesta voisin kyllä luennoida pitempäänkin, mutta se lieene parempi säästää toiseen kertaan. Soitinrakennuksen ja oman musisoinnin lisäksi kerään kirjoja. Olen kiinnostunut myös niiden entisöinnistä. Tulevaisuuden suunnitelmiini kuuluu osallistuminen kirjojen ja paperin konservointikurssille. Saa nähdä, koska tämä haave toteutuu. Asumme vanhassa puutalossa ja sekin on omalta osaltaan paljon aikaa vievä, mutta toisaalta myös antoisa puuhamaa.

Epäkorrekti yksityinen painajainen

Jaakko Tuohiniemi

Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen syyskokous pidettiin 27. 11. 2009 Espoon keskuksen uudessa kirjastossa. Viikon kiireiden valmiiksi uuvuttamana, päivän lounaan jäätyä väliin ja esitellyn kirjaston shokeeraamana vietin illan oudoissa tunnelmissa ja nukahtaminen oli vaikeaa.

Yöllä näin unta IFLA:n kokouksesta!

Unessa istuin kokoussalin parvella ja seurasin kaikessa rauhassa esitelmää, kun yhtäkkiä keskelle puhujalavaa ryntäsi eräs kollegani perässään suuri joukko musikoystäväänsä jotka aloittivat ihmeellisen performanssin.

Salin keskelle kohosi kuin tyhjästä korkea metallitanko jonka päältä joku alkoi viskellä tuhatpäisen yleisön päälle loputtomiin perunalastuja, banaaneja ja meetvurstipötköjä – pienikokoisia tosin. Kiitin onneani ollessani parvella, kun vältin saamasta suolaa ja rasvaa tukkaani ja vaatteilleni. Kokousjärjestäjän ominaisuudessa olin kuitenkin äärettömän vihainen tästä suunnitelmiini kuulumatommasta interventtiosta, vaikka hyvin tiedän, että IFLA:ssa aivan oikeasti on tapana heitellä karamelleja yleisön päälle silloin, kun seuraava järjestäjämaa julistetaan.

Herättyäni yritin analysoida unta – tosin en freudilaisittain –, ja löysinkin sille useita vaikuttimia:

1) Itselleni vielä aika tuntematon IFLA oli ymmärrettävästi unta myöten mielessä, koska olen IFLA WLIC 2012 National Committeeen jäsen, edustaen siinä Suomen musiikkikirjastoyhdistystä, ja koska sain juuri esitellä yhdistyksemme hallitukselle mainitun kansallisen työryhmän hieman aiemmin pidettyä kokousta. – Niin, pankaa merkille, että IFLA on tulossa Suomeen elokuussa 2012! Asiaan palataan *Intervallissa* ja muilla foorumeilla vielä monta kertaa ennen suurta H-hetkeä!

2) Se, että uni oli selvästi painajaisuni liittyy myös viikon sekalaiseen aherrukseen, joka tapahtuu vapaa-ajalla. Torstaina sain erään tutkijan artikkelin oikoluettavakseni perjantaiaamuun mennessä ja samana päivänä lupasin ottaa tutkailtavakseni ja koetaitettavakseni hienon väitöskirjakäsikirjoituksen, jonka toivon yhdistyksemme voivan julkaista ensi vuonna. Koko viikon olin myös aikeissa kirjoittaa englantilaiselle professori-kapellimestari Peter Holmanille, koska edellisenä viikonloppuna olin tehnyt mielenkiintoisen löydön levyjä kuunnellessani: James Hookin klarinettikonsertto on täsmälleen sama teos kuin Xavier LefPvren kolmas klarinettikonsertto, ja teosta pidetään kummankin säveltäjän osalta aitona! Ja suunniteltu tapaaminen professori John Richardsonin kanssa siirtyi jälleen kun en ollut ehtinyt työstää väi-

töskirjaani enkä käydä kirjastossa hakemassa hänen suosittelemiaan menetelmäkirjoja jne.

3) Lounaan jääminen väliin sekoittaa tietysti elimistön toimintaa eivätkä espoolaisten veronmaksajien kustantamien kokoustarjoilujen eli Domino-keksien ja piparkakkujen suoma energia riittänyt kunnolla iltaan asti. Helsinkiin päästyäni jaksoin vaivoin kiertää Bukowskin ja Hagelstamin huutokauppojen samana päivänä avatut näytöt. Niistä saatu kiihdyttävä hengenravinto oli antoisaa, mutta ei korvannut puuttuvaa lounasta ja teki oloni vielä aiempaa hektisemmäksi.

4) Nukahtamisvaikeudet ja unen ahdistava perussävy pohjautuivat kuitenkin päivän pääkokemukseen. Entressen kauppakeskuksen yläkerrokseen sijoitetun kirjaston – jonka suurin kyltti kauppakeskuksen kyljessä oli englanniksi (!) – tilat hämmensivät, ja ihmetelin miten espoolaisilla voi olla varaa maksaa niin runsaasta tyhjästä lattiapinta-alasta, hyllyjä ja kirjastoaineistoa kun näytti olevan silmiinpistävän vähän. Toinen hämmennyksen aihe oli nähdä kouluikäisiä lapsia kirjastossa alkuiltapäivästä: miksi ihmeessä teinit eivät olleet koulussa vaan istuskelivat kirjastossa pelkästään ajankuluksi?

Kirjastonjohtaja Terhi Nikulaisen ystävällisellä opastuksella saimme tutustua tähän uuteen, edistykselliseksi propagoidun kirjastoajattelun hedelmään. Saimme kuulla, että Entressen kirjaston kokoelma on ”terävä” eli sisältää periaatteessa enintään kymmenen vuotta vanhaa aineistoa, mutta että asiakkaille korotetaan heidän käytössään olevan koko Helmet-kirjastojärjestelmän aineisto.

Jos Espoo kuitenkin aikoo keskittyä Entressen lisäksi muissa aluekirjastoissaan aineistorunsauden sijasta hulppeaan lattiapinta-alaan, niin pian ”Helmet-aineisto” tarkoittaa paljolti muiden kaupunkien omistamaa aineistoa. Eittämättä mielenkiintoinen näky.

Ja väljän musiikkikokoelman keskellä seistessäni mietin, missä musiikkiosasto oikein sijaitsee, siis se suuren kirjaston aineistorunsaus, jonka odotin näkeväni. Vaikutti vähintäänkin siltä, että *Naxos Music Library* on jyrännyt taidemusiikin CD-levyjen tarvetta – tai ainakin tarjontaa.

Mutta suorastaan pöyristynyt olin, kun meille esiteltiin tilastotietoa siitä kuinka monta *kiintiö*-senmaalaista tai *kiintiö*-tuonmaalaista kirjastossa oli töissä – sanan *kiintiö* liitin mielessäni tilaston tietoihin, koska juuri sinä valossa meille näitä tietoja hehkutettiin. Itse työskentelen ja opiskelen yliopistossa, jossa kansainvälisyys on arjen itsestäänselvyys ja jossa ihmisiä ei sovi luokitella sen perusteella, mistä maasta nämä ovat peräisin tai mikä heidän äidinkieltensä on: kaikki ovat yksilöitä, samoin oikeuksin, samoin velvollisuuksin. Esitelty tilasto olisikin näyttäytynyt täysin eri valossa, jos se olisi keskittynyt henkilökunnan etnisyyden sijasta vaikka kielitaidon laajaan osaamiseen.

Samaan liittyi myös maininta, että kirjastoon on esimerkiksi perusteilla erillisiä tyttöjen kerhoja, jotta myös “maahanmuuttajatyöt” (omituinen kiertoilmaisu kaiketikin tiukasti islamia noudattavien perheiden tytöille, joista osa ehkä täällä syntyneitäkin) voisivat osallistua tiedonhaun opetukseen. Helsingissä on jo kokemuksia “myönteisesti syrjivistä” ratkaisuisista järjestäjä erillisiä uimahallivuoroja eri uskontokuntien edustajille; nyt Espoo vuorostaan haluaa edistää eri ihmisryhmien erottelua kirjastoissaan? En tiedä mitä nimitystä tästä ilmiöstä sanamagian huumaaamassa Suomessa käytetään – mutta tiedän, että Yhdysvalloissa sitä nimitettiin segregaatiksi ja Etelä-Afrikassa apartheidiksi.

Mistään niin vakavasta ei tietenkään oikeasti ole kysymys. Saman virkkeen voi toki lukea painottaen joko sanaa *niin*, *tietenkään* tai *oikeasti*. Silti jäljelle jää peruskysymys: *Quo vadis, bibliotheca?*

Intervallin hakemistot 2009

I. Tekijähakemisto

Aalto-Koistinen, Riitta

Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua? 2009:4:3

Ahonen, Helena

Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua? 2009:4:3

Amberla, Kai

Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua? 2009:4:3

Hakuni, Pirjo

Hyvät pianot, oma rauha 2009:1:11

Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua? 2009:4:3

Työkaluja, mahdollisuuksia, iloa ja apua 2009:2:11

Harviainen, Maaria

Musiikkikirjastonhoitaja - pedagoginen voimavara 2009:3:11

Härkönen, Hilikka

Kävelykierros Amsterdamissa 2009:3:14

Ikäheimo, Ulla

MARC 21 jokaiseen tietokantaan 2009:1:18

Jalkanen, Aino

Pop-arkistot ja audiovisuaalinen perintö 2009:3:10

Koivisto, Juhani

Ensikertalaisena IAML:n kokouksessa 2009:3:7

Kolehmainen, Leena

Pieni kirjasto, iso musiikkikirjasto 2009:2:19

Koskinen, Janne

Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua? 2009:4:3

Lauhakari, Ari-Pekka

Muusikon paras ystävä 2009:4:29

Laulajainen, Hanna

Kun mikään ei riitä 2009:4:24

Leppänen, Timo

Wanhasta uutta 2009:1:3

Lind, Jaakko

Muusikon paras ystävä 2009:3:16; 2009:4:29

Mattila, Ilkka

Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua? 2009:4:3

Moilanen, Rea

Muusikon paras ystävä 2009:3:16

Mäkelä, Janne

Mitä vaan populaarimusiikista 2009:2:3

Mäkelä, Kyösti

Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua? 2009:4:3

Nurmi, Erkki

Digitointihankkeet Sibelius-Akatemian kirjastossa 2009:1:16

Ojala, Mace

Huomioita Hollannista 2009:4:21

Pienimäki, Anna

Paperia ja bittejä 2009:3:13

Poroila, Heikki

Aika paljon melua ei paljon mistään 2009:3:20

Alustavia ajatuksia verkkomusiikin näkymistä 2009:1:23

Kokeneen MARC 21 -luetteloijan pikakommentti 2009:1:19

Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua? 2009:4:3

Musiikkia aiheesta jos toisestakin 2009:1:21

Valtakunnalliset musiikkisivut 2009:2:1

Vanhat nuotit biteiksi ja jakoon? 2009:3:25

Verkkoresurssit haltuun 2009:1:1

Yhtenäistetty Armas Järnefelt 2009:2:21

Sirén, Vesa

Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua? 2009:4:3

Storgårds, Maaret

Mitä vaan populaarimusiikista 2009:2:3

Sutela, Juha

Viihdesäveltäjän elämäntyö verkkoon 2009:2:18

Tolonen, Tiina

Digitaalisen nuottikirjaston rakennustyömaalla 2009:2:16

Torvinen, Juha

Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua? 2009:4:3

Tuohiniemi, Jaakko

Epäkorrekti yksityinen painajainen 2009:4:32

Puolan soivaa musiikinhistoriaa 2009:3:13

Rikkaan Ruotsin esikuvaa seuraten? 2009:3:1

Teosluetteloiden ja säveltäjien koottujen teosten tulevaisuus
2009:3:12

Vuoden päätteeksi, uuden aluksi 2009:4:1

Välähdyksiä Amsterdamin suurenkokouksesta 2009:3:3

Yletyinen, Sirkka

Musiikkikirjastotoimintaa Lahdessa vuodesta 1969 2009:4:19

II. Asia- ja artikkelihakemisto

Aika paljon melua ei paljon mistään (Liite-DVD:t) 2009:3:20
Alustavia ajatuksia verkkomusiikin näkymistä 2009:1:23
Digitaalisen nuottikirjaston rakennustyömaalla 2009:2:16
Digitointihankkeet Sibelius-Akatemian kirjastossa 2009:1:16
Ensikertalaisena IAML:n kokouksessa 2009:3:7
Epäkorrekti yksityinen painajainen 2009:4:32
Huomioita Hollannista 2009:4:21
Hyvät pianot, oma rauha 2009:1:11
IAML Amsterdam 2009 2009:3
JaPa 2009:2:3
Jazz Pop Arkisto 2009:2:3
Juntunen, Veikko 2009:2:18
Järnefelt, Armas - teosluettelo 2009:2:21
Kokeneen MARC 21 -luetteloijan pikakommentti 2009:1:19
Kun mikään ei riitä (Musiikkikirjastoalan koulutus) 2009:4:24
Kävelykieros Amsterdamissa 2009:3:14
Lahden musiikkikirjastotoiminnan historiaa 1969-2009 2009:4:19
MARC 21 jokaiseen tietokantaan 2009:1:18
Mitä musiikkikirjastoista kannattaa puhua? 2009:4:3
Mitä vaan populaarimusiikista 2009:2:3
Musiikkia aiheesta jos toisestakin 2009:1:21
Musiikkikirjastoalan koulutus 2009:4:24
Musiikkikirjastonhoitaja - pedagoginen voimavara 2009:3:11
Musiikkikirjastotoimintaa Lahdessa vuodesta 1969 2009:4:19
Muusikon paras ystävä (Ari-Pekka Lauhakari) 2009:4:19
Muusikon paras ystävä (Rea Moilanen) 2009:3:16
Paperia ja bittejä 2009:3:13
Pieni kirjasto, iso musiikkikirjasto (Sotkamo) 2009:2:19
Pop-arkistot ja audiovisuaalinen perintö 2009:3:10
Puolan soivaa musiikin historiaa 2009:3:13
Rikkaan Ruotsin esikuvaa seuraten? 2009:3:1
Salix 2009:1:3
Sibelius-Akatemian kirjaston digitointihankkeet 2009:1:16
Sotkamon kunnankirjaston musiikkipalvelut 2009:2:19
Suomen musiikkikirjastoyhd. juhlaseminaari 6.10.2009 2009:4:3
Teosluetteloiden ja säveltäjien koot. teosten tulevaisuus 2009:3:12
Työkaluja, mahdollisuuksia, iloa ja apua 2009:2:11
Valtakunnalliset musiikkisivut 2009:2:1
Wanhasta uutta 2009:1:3
Vanhat nuotit biteiksi ja jakoon? 2009:3:25

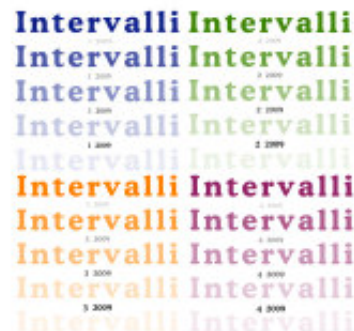
Verkkoresurssit haltuun 2009:1:1

Viihdesäveltäjän elämäntyö verkkoon (Veikko Juntunen) 2009:2:18

Vuoden päätteeksi, uuden aluksi 2009:4:1

Välähdyksiä Amsterdamin suurkokouksesta 2009:3:3

Yhtenäistetty Armas Järnefelt 2009:2:21

Intervallin hakemistot 1988-2009

Intervalli-lehden koko historian kaikki 22. vuosikertaa kattava hakemisto on ollut puheissa ja aikeissa monta kertaa. Tällä hetkellä tarjolla on verkossa tekijä- ja asiahakemistot vuosilta 1991-2003, mutta ei vuosilta 1988-1990 eikä 2004-2009.

Tilanne paranee vuonna 2010. Lehden vastaavana päätoimittajana lupaan, että lehden täydellinen hakemisto tulee verkon kautta käyttöön kevään 2010 aikana. – Heikki Poroila

Abstract in English

■ In his **editorial** the Finnish IAML Branch President **Jaakko Tuohiniemi** tastes the quite universal habit of celebrating the ending of one and starting of another year. He also points out many happy moments of 2009, and ends with an unsolved question from the MLA e-mail list!

■ The Finnish IAML Branch celebrated its 30th anniversary in a meeting titled “Are the music libraries worth of frequent journalism?” Among the panelists there were **Kai Amberla** from Finland Festivals, **Janne Koskinen** from Finnish Broadcasting Company, **Ilkka Mattila** and **Vesa Sirén** from the leading Finnish newspaper Helsingin Sanomat and **Juha Torvinen** from Finnish Music Quarterly. A throughout report gives an idea of the enthusiastic and warm feeling of the meeting with several fine new ideas for music libraries.

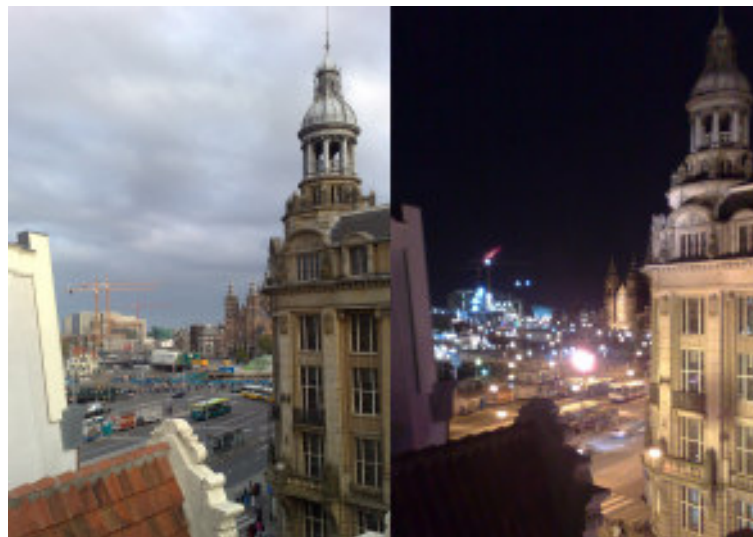
■ One of the oldest public music libraries in Finland, that of City of Lahti, has served 40 years. Present head music librarian **Sirkka Yletyinen** gives us historical facts and points of view of today and the future.

■ A group of professionals from the Helsinki City Library made a study trip to the Netherlands in September 2009. **Mace Ojala** made remarks especially on the situation of music services in Amsterdam, Delft and Rotterdam. His feelings and conclusions were quite mixed. Is renting of sound recordings really library service? And no listening to music free of charge?

■ **Hanna Laulajainen** is a music librarian with a long history as a teacher of music librarianship in City of Oulu as well. In her opinion you really should have a strong knowledge of music, theory and languages, if you intend to be a good music librarian.

■ **Jaakko Lind** continues his series of interviews of music librarians in other than public libraries. This time he introduces the work of **Ari-Pekka Lauhakari**, who is the only employee at the Conservatory Library of Lahti.

■ In his “private and politically not correct nightmare” **Jaakko Tuohiniemi** tells about his feelings after a visit in a newly opened public library building with new and more youth oriented solutions. Jaakko Tuohiniemi asks, if walls and game rooms make a place a library. *Quo vadis, bibliotheca?*

© Mace Ojala